ARI
YAVRUNUZUN SIHHAT VE NEŞESİNİ GARANTİ EDER
MÜSTAHZERATIMIZ: PIRINÇ VE HUBUBAT UNLARI

Cumhuriyet

22 inci yıl Sayı: 7653
KURUCUSU: YUNUS NADİ
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298, İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290
Pazar 9 Aralık 1945

Vital
A.B1,C.D. VİTAMİNLERİ KATILMIŞ Yeğâne KUVVET GIDASI

Mısırdaki hâdiselerin hakikî mahiyeti

Vefd Partisinin cumhuriyetçi olması saray mahfillerini endişeye düşürüyor

Kral ile Nahas Paşa arasındaki ihtilâf halledilmedikçe Mısırın siyasî durumunda bir istikrar ümid edilemez

Mısırda, Azerbaycan hâdiseleri, Filistin meselesi, büyük dikkatle takib edilmekte ve Türkiyenin Arab Birliğini desteklemesi fevkalâde sempatile karşılanmaktadır

(Hususî suretle giden arkadaşımız Ömer Rıza Doğrul yazıyor.)

Kral Faruk, Nahas Paşa ile beraber bir merasim esnasında

Kahire 8 — Filistin meselesi Arab âlemini elân işgal ediyor. Birkaç gündenberi Kahirede bulunuyorum. Mısır başkentinde Arab Birliğine mensub önderlerle mülâkatlar yaptım. Bütün bu önderler Filistin meselesinde tam bir görüş birliğile hareket ediyorlar ve Filistindeki Arab noktai nazarını ve iddialarını tamamile destekliyorlar. Fazla olarak Arablar, Filistin davasını bir itibar ve şeref meselesi olarak telâkki etmektedirler.

Müteaddid temas ve incelemelerimden sonra ulaştığım netice, Kahire ve İskenderiyedeki son nümayişlerin İngilizlere karşı bir hareket olmadığıdır. Bununla beraber Hıristiyan ve Musevilere karşı bir Müslüman tezahüratı mahiyetini taşıyan bu nümayişler bittabi daha şümullü neticeler doğurabilir. Maamafih Kahirede hava oldukça sakinleşmiş ve hattâ nümayişleri hazırlamış olduğu rivayet edilen Nahas Paşanın Vafd partisi, şimdiki halde İngiliz kıt'aları Mısırı terketmelerinin bir felâkete müncer olduğu kanaatini

— Arkası sahife 3, Sü. 2 de —

Haberleşme hürriyeti ve bir zihniyet

San Francisco toplantısı sıralarında Amerikalılar tarafından ortaya haberleşme hürriyeti diye bir fikir atılmıştı. Havadis kaynaklarının sıkı sıkıya devlet kontrolu altında tutulması, yayın organları vasıtasile halka bildirilen haberlerin de tene devlet inhisarına bağlı bırakılması dünya barışı hesabına ne büyük bir tehlike teşkil ediyor, Herkes iyiden iyiye görmüştü. Bir memlekette olan biten şeyleri bütün dünya serbestçe öğrenebilmeli, bu hususu temin edecek olan havadis organları, her yerde kontrolsuz ve baskısız, rahat bir çalışma imkânına sahib bulunmalıydılar. Haberleşme hürriyetinin propagandasını yapan, tanınmış Amerikalı gazeteciler ve saylavlar bundan 5-6 ay önce uzun bir dünya seyahatine çıkmışlar, dönüşte Cumhur Başkanına tafsilâtlı bir rapor vermişlerdi. Eğer aldanmıyorsam, Birleşmiş Milletler anayasasına da haberleşme hürriyetini sağlayacak bazı maddeler konmuş ve her millet o maddelerde yazılı hükümlere uygun hareket edeceğine dair anayasanın altına imza basmıştı.

Haberleşme hürriyeti hakkında düşündüklerimizi söylerken burada başlıca iki noktaya itiraz etmiştik. Bir ticarî, bir de siyasî cephesi olan haberleşme hâdisesi, büyük havadis ajansları dünya piyasasına hâkim kaldıkça, büyük devletler havadis monopolunu kendi ellerinden bırakmağa razı olmadıkça, eski kusurlu ve zararlı şeklinden sıyrılıp yeni barış şartlarına uyamazdı.

Birinci Cihan Harbinden önce havadis alışverişi yapan büyük şirketler dünya efkârını baştanbaşa avucları içine almış gibiydiler. Bunlar, milletler arasındaki politika münasebetlerine bile tesir eder, hükûmet kararlarında rol oynarlardı. Birinci Cihan Harbinden sonra, İkinci Cihan Harbinin hazırlık safhalarında bu şirketlere rakib olarak doğrudan doğruya devlet inhisarı halinde işletilen havadis organları çıktı. Memleket efkârını yüzde yüz kontrol altında tutan bu organlar, dünya efkârı üzerinde de muayyen bir politikanın propagandasını yapabilmek için elden gelen gayreti harcıyor, hâdiseleri olduğu gibi değil, olmasını arzu ettiği gibi yaymaktan çekinmiyorlardı. Totaliter zihniyetin bütün enerjisile hüküm sürdüğü siyasî havadis organları harbden önce o kadar ileri gitmişlerdi ki, ticarî organlar bunların yanında adeta masum ve âciz sayılıyorlardı. Vakıâ radyo sınır tanımıyan, her kulağa hitab eden bir haberalma vasıtası idi. Onu dinleyen halk, kendi hükûmeti izin vermese bile dünya ile bir münasebet kurmak, muayyen hâdiseler etrafında başkaları ne düşünüyor, öğrenmek imkânına malikti. Fakat ne de olsa totaliter zihniyetin hâkim olduğu yerli ve inhisarcı havadis kaynaklarile rekabet etmek serbest müesseseler için çok güç oluyordu.

İstanbul Üniversitelilerinin geçen günkü nümayişi bu hususta en yakın bir örnektir. Millî duygularımızı yaralayan, millî bütünlüğümüzü parçalamak hedefini güden bazı çirkin yayınlar karşısında Türk gençliğinin gösterdiği dinamik reaksiyon dünya efkârına muhtelif havadis kaynakları vasıtasile aksetmesi, hâdiseler hakkında muhakeme yürütmek kudretinde olan herkes anladı ki, Türk gençliği, kendi bünyesi içinde başarılmak istenen çözme ve ayırma teşebbüslerine karşı uyanık ve hassastır. Millî birliği korumak duygusundan başka hiçbir amac gütmiyen o hareket her yerde takdirle karışık bir ilgi uyandırdı.

Hâdiseye dair yalnız Sovyet efkârı yanlış bilgi edindi. Çünkü Sovyet ef-

NADİR NADİ

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

Bundan evvel Londrada toplanmış olan Beşler konferansının umumî celsesi

Moskova toplantısında neler konuşulacak?

Konuşmaların gayesi, üç Müttefik devlet arasındaki havayı berraklaştırmaktır

Mr. Bevin, bütün iskambillerin masanın üstüne atılacağını ve Müttefikler arasındaki şüphelerin açık konuşmakla izale edilebileceğini söyledi

Londra 8 (B.B.C.) — Bugün Londra, Moskova ve Washingtonda ayni zamanda yapılan resmî bir demecde İngiliz, Amerikan, Sovyet Dış bakanlarının 15 aralıkta, Moskovada toplanıp görüşecekleri bildirilmiştir.

Fransa ve Çin hükûmetleri, Washingtondaki sefirleri vasıtasile bu konferanstan haberdar edilmişlerdir.

Moskova radyosu, dün akşam üç Dış bakanının 15 aralıkta Moskovada bir konferans akdedeceklerini yayınlamış ve toplantının Yalta anlaşmaları gere-

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Talebe nümayişine verilen mânalar

Fransız ajansı, bunu, dış siyasetle alâkalı zannediyor!

Londra 8 (a.a.) — France Presse Ajansının özel muhabiri bildiriyor:

İstanbuldaki talebe nümayişleri hâdiseleri ve İranda Tude partisinin genişler gibi gözüken tahrikleri, İngiliz dikkatini yeniden doğuya çekmiştir.

İstanbul hâdiseleri hakkında Rus ve Türk izahları birbirinden farklıdır. Bir taraftan bu hâdiseler faşist ilhamlı ve

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Pasteur için dün iki tören yapıldı

İnsanlığa en büyük hizmeti yapmış olan bu ilim adamının hatırası hürmetle anıldı

Pasteur için yapılan törende bulunanlar

Meşhur âlim, Pasteur'ün ölümünün 50 inci ve onun çok yakın çalışma arkadaşı ve Paris Pasteur Enstitüsünün ikinci direktörü Elie Metchnikoff'un doğumunun 100 üncü yıldönümü münasebetile dün saat 15 te kuduz tedavi müessesesinde bir tören yapılmıştır. Törende doktorlar, veterinerler, bir çok tıb ve fen adamları bulunmuştur. Baştabib doktor Zekâi toplantıyı açmış, Tıb Tarihi Enstitüsü müdürü profesör Süheyl Ünver, «insan olarak Pasteur» ü anlatan bir demecde bulunmuştur.

Bundan sonra müessese müdürü doktor Zekâi Tunçman da «Pasteur ve kuduz aşısı» konulu bir konferans vermiş, Pasteur'ün şarbon ve ipek böceği hastalıklarından ve tavuk kolerasından sonra bütün beşeriyet için korkunç bir tehlike teşkil eden kuduz aşısını bulmak için karşılaştığı zorlukları ve

— Arkası sahife 3, Sü. 5 te —

Bakliyat ihracatı serbest bırakıldı

Ankara 8 (a.a.) — Ticaret Bakanlığından:

İstihsalimizin istihlâkimize yeter derecede olması ve diğer taraftan memlekete döviz temini lüzumu gözönünde bulundurularak nohut, mercimek, bezelye, börülce, kumdarı ve akdarının münhasıran serbest dövizle ihracına müsaade edilmesi kararlaştırılmıştır.

Sözü geçen malların bu şekilde ihracı fiat ve fon kaydına ve ihrac lisansına tâbi tutulmıyacaktır. Ötedenberi ihracına müsaade edilmekte olan bakla da serbest dövizle ihrac olunduğu takdirde, bu ihracatta da lisans aranmıyacaktır.

Dokuz milyon Alman muhacirinin taksimi

Polonya, Çekoslovakya ve Macaristandan çıkarılan Almanlar işgal bölgelerine gönderiliyor

Alman muhacirleri bir bölgeden diğer bölgeye naklediliyorlar

— Telgraflar 3 üncü sahifede —

Ankarada verilen kararlar

Ticaret Odaları başkanları dün şehrimize döndü

Ankarada Ticaret Bakanlığında yapılan başlıca Ticaret Odaları başkan ve temsilcileri toplantılarına iştirak eden Istanbul Ticaret Odası başkanı Mithat Nemli, başkan vekili Suad Karaosman ve Oda meclisi başkanı Ahmed Kara dün sabah şehrimize dönmüşlerdir.

Bu toplantılar hakkında heyet na-

— Arkası sahife 3, Sü. 6 da —

Sovyet elçisi Dış İşleri Bakanını ziyaret etti

Ankara 8 (Telefonla) — Sovyetlerin Ankara büyük elçisi M. Vinogradov bugün Dış İşleri Bakanlığına gelerek Dış İşleri Bakanı Hasan Sakayı ziyaret etmiş ve bir müddet görüşmüştür.

SPOR

Galatasaray Yunan takımını dün 4-1 yendi

Şehrimizde bulunan Yunan Enosis takımı dün Galatasarayla karşılaşmıştır. Galatasaraylılar bu maçı 4 - 1 kazanmışlardır. Yukarıki resimde, Enosis kalesi önünde bir mücadeleyi göstermektedir. Bu maça aid tafsilât ikinci sahifemizdedir.

Azerbaycan âsileri

Pehlevî limanını ele geçirdiler. Bir ordu kurmağa çalışıyorlar

Tahran 8 (a.a.) — Azerbaycandaki durumlarını sağlamlaştırmış olan âsiler, Hazer denizi üzerindeki Pehlevî limanını işgal etmişlerdir.

Tahranda, âsileri destekliyenler tarafından bir baskın ihtimalini önlemek için gar, merkez postanesi ve resmî binalardaki muhafızlar takviye edilmişlerdir.

Dış İşleri Bakanı Necm'in basına bildirdiğine göre, bugünkü durum Ira-

— Arkası sahife 3, Sü. 4 te —

(Harb sonu sosyetesinden)

— Yeni bir ahçı bulduk hemşire, fevkalâde... Zeytinyağsız bir dolma yapıyor, sağ yağsız bir pilâv pişiriyor.. yeseniz bayılırsınız!..

— O da bir şey mi kardeş, biz bir hizmetçi bulduk, harikulâde: Susuz, sabunsuz çamaşır yıkıyor!..

SPOR

Galatasaray dün Enosis takımını 4-1 mağlûb etti

Yunan Enosis takımının oyuncuları: Soldan sağa doğru G. Mayiras, İ. Markopulos D. Selçikas, S. Yalampidis, T. Spiridis, G. Nikolois, G. Kuçulieris, G. Gasparis, M. Delavinyas, A. Rimbos, G: Daispangos, H. Rimbas, K. Maropulos, G: Papadopulos

(Krokiler ressam Toğo tarafından çizilmiştir)

Atinanın şöhretli takımlarından biri olarak tanınan Enosis dün üçüncü maçını Şeref stadında Galatasarayla yapmış ve 4-1 yenilmiştir.

Geçen haftaki oyununu büyük bir dikkatle seyrettiğimiz Enosisin hafif bir takım olduğuna hükmetmiştik. Son günlerdeki neşriyatın tesirile futbol işini sıkı tutmak zorunda kalmış olan Galatasaray takımı dün üstün oynadığı bu maçtan alnının akile sahadan çıkarak ikinci devre lik maçları için vaziyeti düzeltmiş oldu.

***

Dün Şeref stadı büyük maçlara has olan kalabalığı toplamamıştı. Yakında yapılacak Türkiye - Yunanistan millî maçı dolayısile, misafir takımın oyununu yakından takib etmek üzere Futbol Federasyonu Reisi bu maçları görmek üzere Ankaradan şehrimize gelmişti.

Maç, ilân edilen saatten 15 dakika geç olarak hafif bir yağmur altında başladı. Enosis malûm kadrosile sahaya geldi. Galatasaray da şu şekilde sahada dizilmişti:

Erdoğan - Faruk, Adnan - Doğan, Arif, Namık - Nâzım, Bülend, Reha, Muzaffer, Mehmed Ali.

Kısa bir törenden sonra Adnan Akının idare ettiği maça saat 14.30 da başlandı.

İlk hücumu Galatasaray yaptı. Oyuna şaşırtıcı bir sürat veren Galatasaraylılar, ilk dakikalarda Enosis kalesini sarmağa muvaffak olmuşlardı. Mehmed Alinin yaptığı bir hücumda topu oldukça güç bir vaziyette yakalıyan Reha 4 üncü dakikada Galatasarayın ilk golünü yaptı. Galatasarayın 6 ncı dakikada soldan çektiği bir korner de Enosis kalecisi topu güçlükle kurtarmıştı. Galatasarayın devam eden tazyikından kurtulan misafir takımın anî bir hücumunda kaleci Erdoğan alkış toplıyan bir hücumu fedakârlıkla önlemişti. Galatasaray takımının iyi yer tutması Yunan takımının oyununu bozmakta ciddî bir rol oynuyordu. 18 inci dakikada sol açık Mehmed Ali uzaktan güzel bir frikik çekmişti. Direğin köşesine vuran top Yunan kalesi için sayılı bir tehlike işareti idi. Galatasaray muavin hattının bocaladığı anlar Enosis için ümidli geçen dakikalardı. Adnan ve bilhassa Faruğun yerinde müdahaleleri sayesinde Galatasaraylılar bu tehlikeli dakikaları biraz güçlükle savuşturdular. Galatasarayın 24 üncü dakikada sağ açıklarile yaptığı bir hücumda Reha ikinci golü yapmağa muvaffak olmuştu. Galatasaray karşısında durmadan ve yılmadan mücadele eden Enosis hücum hattı, bir aralık gene tazyika başlamıştı. 28 inci dakikada Galatasaraya sağdan çekilen bir kornerde misafir takımın soliçi, Faruğu aldatan bir hareketle Enosisin yegâne sayısını yaptı. Oyun 2-1 olduktan sonra açık bir şekilde duruldu. 42 nci dakikada Yunanlıların kaçırdığı büyük bir fırsatla oyun Galatasaray lehinde devama başladı. Galatasarayın yaptığı bir hücumda Yunan kalecisi sakatlanmış ve yedek kaleci oyuna girdiği zaman da devre 2-1 Galatasarayın lehinde bitmişti.

İkinci devrenin ilk dört dakikası içinde iki takımın sağ içleri ofsayd olarak yakalanmıştı. Bu hareketler hakemin büyük dikkatinden bir saniye kaçsa idi belki de maçın şekli değişmiş olurdu. Galatasaray bir müddet müdafaada kaldı. Faruğun kendine olan fazla itimadı bu arada Galatasaray için oldukça tehlikeli dakikalara sebeb olmuştu.

Galatasaray müdafaasının bu ihtiyatsızlığını hücum hattı işi eline aldığı zaman kolayca telâfi ediverdi. Yerden ve uzun paslı oyunu bir bilgi ile yapan Galatasaray muhacim hattı Mehmed Alinin 9 uncu dakikada yaptığı üçüncü gol ile maçın kat'î neticesini ilân etmişti. Galatasaray muavin hattı 13 üncü dakikada Doğanın yerine Mustafayı alarak bir değişiklik yaptı. Birbirlerinin oyununu bozmağa başlayan Galatasaray takımı gene zor dakikalar içinde ve bocalar bir vaziyette kalmıştı. Enosis hâkim, Galatasaray müdafaası ise oyunu bir türlü açamıyordu. Birbirini takib eden tehlikeler arasında Yunanlılar bir penaltı yakaladılar. 29 uncu dakikada çekilen şütte top Erdoğanın elinde kaldı.

Takımı 3-1 galib vaziyete sokan Galatasaray hücum hattı müdafaasının imdadına yetişti ve Rehanın yaptığı dördüncü gol ile de takımın kötü bir şekil alınış olan şöhretini iyi bir şekilde kurtarmak suretile bu yabancı maçı 4-1 kazanmış oldu.

Ömer Besim

Fenerbahçe - Enosis maçı

Misafir Enosis takımı bugün saat 14,15 te dördüncü maçını Şeref stadında Fenerbahçe ile yapacaktır.

Dün yapılan güreş maçları

Güreş Ajanlığının hazırladığı okullar arası Greko-Romen güreş maçları dün büyük bir kalabalık önünde Kadıköy Halkevinde yapılmıştır.

Alınan neticeler:

56 kilo: Sedad (Sanat okulu), 61 kilo: Rıza (Teknik Üniversite), 66 kilo: İzzet (Haydarpaşa), 72 kilo: Said (Teknik Üniversite), 79 kilo: İhsan (Ticaret), 87 kilo: Memduh (İstanbul lisesi), Ağır: Dursun (Robert Kollej).

Müsabakalardan sonra Federasyon reisi Vehbi Emre tarafından galiblere madalyalar verilmiştir. Gelecek hafta serbest güreş maçları aynı salonda yapılacaktır.

Bugün yapılacak diğer futbol maçları

Galatasaray stadında

Dz. Gücü - Hasköy: Saat 10,50, Galata - Ortaköy: Saat 12,40, Sümerspor - Unkapanı: Saat 14,30.

Fenerbahçe stadında:

Hilâl - Emniyet: Saat 10,50, Taksim-Beylerbeyi: Saat 12,40, Doğu - Boğaziçi: Saat 14,30.

Vefa stadında:

Defterdar - Alemdar: 9,00, Haliç-Davudpaşa: Saat 10,50, Barutgücü - Eyüb: Saat 12,40, İstiklâl - Topkapı: Saat 14,30.

Şehir haberleri

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Haftası

Salı günü Başbakanımızın bir söylevile açılacak

Ulusal Ekonomi ve Arttırma haftası salı günü Başbakanımızın verecekleri bir söylevle, bütün yurdda başlayacaktır. Başbakanımız, bu söylevini, Ankara Halkevinde her yıl yapılması mutad olan merasimde verecektir. Bu söylevde harb sonu ekonomisi için yeni alınacak olan ve bir müddettenberi üzerinde meşgul olunan önemli tedbir ve kararların açıklanacağı anlaşılmaktadır.

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu, harb sonunun bu ilk haftası münasebetile zengin bir program yapmıştır. Programın başında bilhassa perşembe günü Yüksek İktisad ve Ticaret okulunda, gelecek pazartesi günü de Üniversite İktisad fakültesinde yapılacak toplantılar gelmektedir.

Bu yıl bir yenilik olarak Millî Eğitim Bakanlığı Kız Sanat enstitüleri son sınıf öğrencileri arasında bir ulusal ekonomi müsabakası açılacaktır. Ulusal Arttırma Kurumu, İstanbul şubesi bu müsabakanın birincileri için Sanat okulu ve enstitülerine 25 er lira ikramiye koymağa karar vermiştir.

İlk ve orta okullarda her yıl olduğu gibi bu yıl da bir yazı müsabakası açılacaktır.

Ankarada tütüncülerin yaptığı toplantı

Ankarada Ticaret Bakanlığında yapılan tütün müstahsilleri ve tacirleri toplantısına şehrimizden iştirak eden tacir ve firmaların mümessilleri dün şehrimize dönmüştür. İstanbul Ticaret Odası başkanı Mithat Nemli kendisile görüşen bir muharririmize şu izahatı vermiştir:

«— Yeni tütün piyasalarının açılmasından evvel Ankarada yapılan toplantılar çok faydalı oluyor. Bu yıl da toplanarak yeni mahsulün bölge bölge durumunu, rekolte miktarını, fiat temayüllerini, maliyetleri ve alım işlerini görüştük. İlk umumî toplantıdan sonra devlet müesseseleri, müstahsiller ve tüccarlar üç komisyona ayrılarak çalıştık. Sonra komisyon raporları umumî heyette tekrar tetkik olundu. Bu yılki tütün rekoltesi çok iyidir. Rekolte 68 - 70 milyon kilo arasında tahmin olunuyor. Mahsul, kalite itibarile iyidir. Yalnız Ege ve Marmara bölgesinde bir kısım tütünlere hastalık ârız olmuşsa da bu, ehemmiyetli değildir.

Yeni tütün piyasasının Ege bölgesinde biraz daha geç olarak ocak ayı başında açılması kararlaştırıldı. Bazı hazırlık ve sigorta işlerinin daha evvel yetişmesi mümkün olamıyacaktır. Fiat meseleleri üzerinde de edüşünceler tesbit edildi. Gerek piyasanın kat'î açılış tarihi, gerekse fiatlar Bakanlıkça ilân edilecektir.»

İstanbul milletvekili şerefine ziyafet

Yüksek Ticaret okulu profesörleri, İstanbul milletvekilliğine seçilen Mekki Hikmet şerefine dün akşam bir ziyafet vermişlerdir.

Barındırma yurdu açıldı

Çocuk Esirgeme kurumu tarafından Mısırçarşısı yanında kurulan Barındırma yurdu dün törenle açılmıştır.

Cinayet mi, kaza mı?

Perşembe gecesi Tophanenin Boğazkesen semtinde, Hayriye caddesinde ifade veremiyecek derecede ağır yaralı bir adam bulunduğunu ve bilâhare bu adamın kaldırıldığı hastanede öldüğünü evvelki gün yazmıştık. Yapılan tahkikat neticesinde bu adamın aynı semtte oturan ve Tophanede ciğercilik yapan Mehmed Doğrul olduğu anlaşılmıştır.

Morgun raporu henüz gelmediğinden ölümün bir kaza mı, yoksa cinayet eseri mi olduğu henüz anlaşılamamıştır.

Bir günde iki kaza yapan vatman

Şoför Saminin idaresindeki 650 sayılı kamyon, Altıyol ağzında 221 sayılı vatman Mustafanın idare ettiği tramvayla çarpışmış, her ikisi de hasara uğramıştır. Gene aynı vatman öğleden sonra başka bir tramvayda çalışırken sürücü Mehmedin idaresindeki 12 numaralı araba ile çarpışmış, gene her iki vasıta da hasara uğramıştır.

Basın Birliği kongresi

Basın Birliği İstanbul bölgesi kongre başkanlığından:

7-12-945 cuma gününe talik edilmiş olan kongremizin ikinci celsesi, meslekdaşımız Suphi Nuri İlerinin vefatı ve komisyonların işlerini bitirememiş olmaları dolayısile 12 aralık çarşamba, saat 14 e bırakılmıştır. O gün ve saatte sayın üyelerin kongreye gelmeleri rica olunur.

Vapur seferleri

Devlet Denizyolları, mühim maç günleri Beşiktaşla Köprü iskeleleri arasında ilâve seferleri yapmağa karar vermiş ve ilk olarak dün tecrübe mahiyetinde bu hatta vapur tahsis edilmiştir.

Kızılayın Beyoğlu şubesi kongresi

Kızılay cemiyeti Beyoğlu ilçesinin yıllık kongresi dün toplanmıştır. İdare heyeti raporunda geçen yıl 62 bin lira tahmin edilen bütçenin, fazla faaliyet neticesinde 115 bin liraya yükselmesi takdirle karşılanmıştır. Yeni bütçe de, yapılan teklif üzerine 62 bin liradan 120 bin liraya çıkarılmıştır. İdare heyeti seçimi yapıldıktan sonra toplantı dağılmıştır.

BİR ŞEHİR MENDİLE SIĞAR MI?

Evet!.. Şen Şapka mağazası onu sığdırmağa muvaffak olmuştur. Filhakika, yeni takdim ettiği orijinal eşarplar, İstanbulun muhtelif güzel manzaralarını göstermektedir.

Mağazamızda istediğiniz renkte bulacağınız bu eşarplardan, siz de bir tane alıp, güzel şehrimizi bir eşarpta taşıyınız. Fiatı 695 Kr.

Satış yeri: Yenicami No. 46.

Ölümünün 50 nci yıldönümünde

Louis Pasteur

Yazan: Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkan

— 1 —

Napoléon'un «Fontainebleau» daki fecî tükenişine, (cesurların cesuru) şöhretini kazanmış olan üçüncü alayın saflarında bir çavuş olarak şahid olan babası «Jean-Joseph Pasteur», İmparator ordularının İspanya ve Fransa muharebelerinde kazandığı zaferlerin neşesile bu âkıbetinin ıstırabını beyninde yuğura yuğura, kalbi burkula burkula «Salino» e, tabakhanesine dönmüştü. (Furiense = azgın) ırmak, tabakhanesini güzel bir bahçeden ayırırdı. Sabahları suyun kenarına indiği vakit, günün erken saatlerinde karşı bahçede çalışmaya gelen bir genç kız gözüne ilişiyordu. Besbelli olgun çağına yeni ulaşmış bulunan küçük «Roki» de, redingotunda Lejyon dönör nişanının kordelâsını taşıyarak pazar günleri köyün dış yollarında gezintiye çıkan bu eski fakat genç, yirmi beşlik askerin gözünü çekmeyi bilmişti. Sevişti ler ve evlendiler.

İşte bu ağır başlı, içine sinmiş, mağmum tabiatli erkek ile hareketli, neş'eli ve heyecanlı kızın (Dôle) de kurdukları yuvada kısa fasılalarla doğan beş çocuğun üçüncüsü, 27 aralık 1822 de doğan, «Louis Pasteur» dür.

Kadın tarafından gelen mirasın idaresi için çalışma yerini bir kaç defa değiştirmek zorunda kalan Tabak baba, küçük Louis'yi evvelâ Arbois'de mahalle mektebine başlattı. Pasteur'ün ilk çocukluk yaşları bu mektebde okumakla, tabakhanenin avlusunda arkadaşlarile oynamakla geçiyordu. Ciddî tavırlı, doğru sözlü ve çalışkan küçük Pasteur, bir kaç yıl içinde mektebinin göze gelir talebesinden biri olmuştu. Henüz pek küçük iken Fransanın kaynaşan iç durumu, onu memleketi ile ancak tarih ile yakından ilgi peydahlamaya sevketti. Böylece Pasteur, ders kitablarının dışında - hafif çocuk hikâyeleri yerine - tarih vak'aları ve masalları öğrenmeğe koyuldu. Dinlenme saatlerinde de resim yapıyordu.

Yıllık izin zamanlarını Pasteur'lerin köyünde geçirmeği âdet edinmiş Parisli bir memurun davet ve ısrarı; Pasteur'ün ilk Paris seyahatini temin etti. Oğlundan ayrılmak endişesine para zorluğu da eklendiği için ona bir lise tahsilinden ötesini gösteremiyeceğine çoktan kanaat getirmiş olan fakir tabak, bu suretle onu - bir arkadaşı ile beraber - posta arabasına bindirdi ve yola çıkardı. Böylece on dokuzuncu yüz yılın bilgi havasını dolduran büyük keşiflerile o zamanın kanaatlerini altüst eden ve modern tabiat bilgilerinin esasını kuran büyük âlime, yüksek tahsilin kapıları açılıyordu. Lâkin Pasteur Pariste duramadı, evini, mektebini ve hepsinden daha çok tabakhaneyi özleyişi bir hastalık derecesini buldu. Oğlunun bu halini haber alan baba Pasteur de fazla dayanamadı, Parise gidip onu aldı ve tekrar Arbois'ye götürdü. Louis tahsiline orada devam etti. Besançon öğretmen okulunu bitirdi ve ayni mektebde bir müddet vazife de gördü. Ondan sonra Dijon da matematik bakaloryası verdi ve 1842 de tekrar Parise döndü. Sen Louis lisesini, yüksek öğretmen okulunu parlak surette tamamladı, fizik ile kimyadan ağreje ve fen doktorasını kazandı. Doktora tezini hazırlarken zamanının büyük iki kimyageri Laurent ve Dumas'nın dikkat gözünü çekmesi ona, bu iki üstadın himayesini temin etmişti. O kadar ki Pasteur'ü derhal vilâyetlerden birine kimya hocası olarak göndermek istiyen Maarif Vekili, bu hocaların mukavemeti karşısında kararını terketmek zorunda kaldı. Pasteur de bu himayenin karşılığını 20 mart 1848 de ilimler akademisine yaptığı ilk dikkate şayan tebliği ile ödedi. Asidler ve kristal cisimler üzerine olan bu ilk araştırmada Pasteur, bazı cisimlerin iki şekilli billur vücude getirebildiklerini ortaya koyuyordu.

Şahsiyeti:

İlk - orta ve yüksek tahsillerini mümtaz bir talebe olarak tamamlamış olan genç hoca Pasteur'ün ilmî hüviyeti gibi, şahsî karakteri de hocalıkta belirmiş, o büyük âlim mertebesine hocalığın merdivenlerinden çıkmıştır. Pasteur, öğretim hayatında dar bir çerçeve içinde klâsik bilgilerini tekrarlayan adam olmaktan kendini kurtardığı için geniş muhakemesini araştırmalar ve buluşlar alanında faydalı hale sokabilmiştir, bu sıyrılış ve yükselişin âmili ise hiç şüphesiz çalışkanlığı ve ilimde kanaatkâr olmayışıdır. Paristen babasına, anasına, kız kardeşlerine, Strasbourg'da iken, anası öldükten sonra kızkardeşlerine yazdığı mektublar hep bu tatmin edilmemiş ilim iştiyakının belirtilerile doludur.

Dijon lisesinde fizik hocası, Strasbourg fen fakültesinde kimya profesörü iken hep kendi sahasında araştırmalarla uğraşmış, ilim cemiyetlerine birbiri ardı sıra tebliğlerde bulunmuş, kitbalar neşretmiş ve münakaşalara katılmıştır.

1855 de Lil «yeni ilimler fakültesine» reis, daha sonra yüksek öğretmen okuluna müdür olduğu zamanlarda da lâboratuvardan hiç ayırılmayan Pasteur'e bu yıllarda Fransanın Lejyon dönör nişanı verilmiştir.

1868 yılının 19 ekim günü birdenbire sol tarafına felç gelmesi de onu bu yorucu hayattan alakoyamamıştır. 1870 yılının Fransaya tattırdığı büyük mağlûbiyet acısı içinde, Pasteur, şahsî rahatsızlığının ıstırabını da birlikte çekiyordu. Gene o tarihlerde Tıb Akademisinde, ilim akademisinde aza ve umumî kâtib olan Pasteur akademinin pek sönük geçen toplantılarında da kendini avutamıyor, bir yandan asker oğlundan haber almağa uğraşırken öte yandan çalışmalarına devam ediyor ve not defterine hatıralarını sıralıyordu.

Bismark'ın şaha kalkmış gururunu hiç bir delil ile bertaraf edemeyen biçare Fransanın son konuşma teklifi de reddedilince Pasteur köyüne, yuvasına dönüyor ve çocukluğunun tatlı hatıralarile dolu olan muhitinde o da V. Hugo gibi, T. Gautier gibi, hattâ Sully Prudhomme'u bile galeyana getirebilen bu millî felâketi terennüm ediyor, ezici Prusya zulmu karşısında ancak ve ancak maarifin yükselmesi ile, ve o haksız millete karşı intikam hisleri beslemekle kurtulmak mümkün olacağı kanaatini muhitine yayıyordu.

İstilâ devri geçip Pariste çalışma hayatı normale döndüğü zaman (1871 sonları) Pasteur'ün rahatsızlığı da hafiflemiş bulunuyordu. Bu devrede Sorbon'a fizik hocası oldu ve bir çok büyük keşiflerini bundan sonra yaptı.

Memleketi içinde, değişik araştırmalar için sayısız seyahatlere çıktı. Bir ara Londra kongresine iştirak etti ve Edimbourg'da ona hukuk doktoru payesinin tevcihi coşkun ve parlak merasime vesile oldu. İngilizler Pasteur'ü insanlığın büyük bir kurtarıcısı olarak sürekli ve candan alkış yağmuruna tuttular. Artık şöhreti dünyayı tutan büyük bilgin Pasteur, yalnız Fransa için de değil, dünya çapında büyük adam olmuştu. İngiliz Kraliçesinin nişanı ile süslenen göğsüne ismini ve nişanını takmak bütün yabancılar için bir vazife ve şeref oluyordu.

Bu ara, Almanyanın «Bonn» şehri tıb fakültesi de, Kral Vilhelm adına ona fahrî tıb doktorluğu diplomasını yolladı. Lâkin Pasteur, daha dün Fransayı ayaklar altına alan bir memleketin medeniyete ve insanlığa hürmetine inanmıyordu. Fakülteye yolladığı mektubda şöyle cevab veriyordu:

«Bu kararın altına imza koyan maruf profesörlerin hepsine karşı derin saygılarımı bildirmekle beraber, vicdanımdan gelen sese uyarak ismimi, fakültenizin kayıdlarından silmenizi ve vahşî gururunu okşamak için iki büyük milleti birbirine öldürtmekte inad eden bir insanın vahşetinin ve müraiiliğinin bir Fransız adamına telkin ettiği nefrete alâmet olarak da bu diplomayı geri almanızı rica ederim.»

Pasteur'ü ağır bir cevabla diplomayı Bonn profesörlerinin yüzlerine fırlatmağa sevkeden sebeb, hiç şüphesiz zekâ ve düşüncesinin alışmadığı, yetişme tarzının benimsiyemiyeceği hareketleri gözlerile görmüş ve Fransanın acısını içine sindirmiş olmasıydı.

Pasteur, Fransızların çektiklerini bir insan gibi duymuş, lâkin ona ayrıca bir Fransız gibi de yanmıştı! Zaten Pasteur bütün hayatında insanlığı seven, medeniyete her gün yeni bir hizmet yapmak için çabalayan kâmil bir insan vasfını taşımış, lâkin koyu bir Fransız olmaktan bir an bile ayrılmamıştır.

1882 de Fransa akademisine aza seçildi ve pek az sonra akademide meşhur «Vulpian» ın yerine, umumî kâtib oldu

Bilimde Çalışma ve keşifleri:

«Güneş ışığının altında yepyeni hiç bir şey yoktur» sözü belki bir dereceye kadar doğrudur. Bu bakımdan Pasteur'ün keşiflerinin de bir evveli, geçmişi bulunmak zaruridir. Lâkin ilimde her buluş, eskiye bir yeni eklemek demek olduğuna göre bu yeni, ne kadar orijinal olursa o kadar kıymet kazanır. İşte Pasteur'ün, - teferrüatını burada belirtmeğe imkân bulunmıyan - bir silsile araştırma ve buluşuna bir göz atılınca kanaat edilir ki; büyük bilgin daha doktora tezinden itibaren daima orijinal yeni ve zamanla kıymeti kaybolmıyacak meseleler üzerinde çalışmış, bilhassa bazı keşif ve icadlarile ilim âlemine yeni veçheler vermiş ve devirler açmıştır. «Fermentation» hâdisesinde dışarıdan gelen organizmaların rolü olduğunu bildirerek biranın fermantasyonu, mayalar üzerine olan çalışmaları bu olayların evsafını kat'î surette aydınlatmıştır:

1860-64 yılları arasında devamlı bir çalışmadan sonra isminin etrafına büyük şöhret ören bu ehemmiyetli buluşunu ilân etti: Kaynatılarak tebahhur haline konmuş fermantasüperfini, filtre edilmiş hava ile temasa getirilirse fermantasyon olmuyor, bu olayı vücude getiren dışarıdan gelen -nebat veya hayvan cinsinden- müfred organizmalardır. İşte büyük isminin adeta bir tamamlayıcısı gibi hiç unutulmıyacak olan (kendi kendine hasıl olma) nazariyesi bu suretle kuruldu! 1865-70 arasında ömrünü, ipekböceklerinin hastalıklarını incelemeye hasrederek bunların saf halde üretilmeleri usullerini keşfeden Pasteur'ün bu endüstriye ettiği büyük hizmet, hâlâ yerine bir yenisi gelmeden uzayıp gidiyor!

Bunlardan sonra büyük âlimin arka arkaya biri ötekinden daha ehemmiyetli ve pratik hayatta değerli yeni yeni keşiflerini ortaya koyduğunu görüyoruz: Cerrahî ameliyatlarında görülen irinleşme işinin kendiliğinden olduğu nazariyesini yıkıyor, bazı kaza varalarında görülen ve hastaları -bermutad- öldüren bir enfeksiyonun mikrobunu buluyor, havasız yaşıyan mikrobların karakterlerini keşfediyor, şarbon mikrobunu keşfediyor ve nihayet 1878 de kemikte yerleşen bir iltihabın deriden girdiğini ve 1882 de koleranın mikrobünu, 84-85 arasında kuduz hastalığını gene büyük pasteur, aydınlatıyor!

Üstadın bilimde çalışma ve keşiflerini anlatmağa yarın devam edeceğim.

Kâzım İsmail Gürkan

MÜKEMMEL BÜYÜK TAKVİM

B. TOVEN TAKVİMİ 1946

Bu duvar takvimi merhum Velid Ebüzziya ile müştereken EBÜZZİYA TAKVİMİ'ni çıkaran şeriki Baha Toven tarafından çıkarılmıştır. Velidin ölümünden sonra çıkarılan Ebüzziya Takvimile bir alâkası yoktur. En zengin, en doğru takvim budur. Adres: Ahmed Şilliler. Vilâyet karşısı, 37.

İSTANBUL

Muazzez Tahsin Berkand

LÂLE

Senenin en güzel romanı yakında çıkıyor.

Muazzez Tahsin Berkand

LÂLE

Senenin en güzel romanı yakında çıkıyor.

HEM NALINA MIHINA

Dört haftada tâbi devlet mi?

Ruslar, Boğazlarda üsler ve Kafkasya hududundaki Türk topraklarını isterlerken kendilerini haklı çıkarmak hulyasile Türkiyenin harbde Almanyaya yardım ettiği gibi saçma iddialar ortaya atmışlardı. Nürnberg'de Alman harb suçlularını sorgaya çeken Müttefik mahkemesinde ortaya çıkan vesikalar ve hakikatler, bu Rus iddialarının kofluğunu ispat etmektedir.

Bu cümleden olarak Nürnberg'de İngiliz savcısı albay Philimore, nazi suikasdcılarının Balkanlara ve Türkiyeye karşı olan taarruz hazırlık ve plânlarından bahsederken şunları söylemiştir:

«İlk defa olarak Yunanistana taarruz Führer'in müttefiki İtalya tarafından yapılıyordu. Bununla beraber Führer tarafından 12.11.940 ta imzalanmış bulunan ve Jodl'ün imzasını da muhtevi bulunan bir emirde Alman kuvvetlerinin Yugoslavya ve Yunanistana hücumları ihtimali derpiş edilmekte idi. Bu emirden sonra, «Marita» plânı hazırlandı. Yunanistanın işgalini hedef tutan bu plânı Hitler, suçlulardan Keitel, Goering ve Doenitz'e verdi. 8.2.1941 de Yunanistana ve muhtemel olarak Türkiyeye hücum için Almanya, Bulgaristan ve Rumanya arasında bir anlaşma akdedildi.

Doğu Akdenizde kat'î Nazi hakimiyetini kuracak olan bu plâna nazaran Türkiyeye o kadar şiddetli, amansız ve kat'î bir hücum yapılacaktı ki bu devlet süratle tâbi bir devlet menzilesine indirilecekti. Hitler bu hususta Alman Mareşal List'e lâzım gelen emirleri vermiştir.

Gene bu plâna nazaran Yunanistana yapılacak taarruza Bulgar ordusu iştirak etmiyecek ve Türk ordusuna karşı emniyette tutulacaktı. Hitler'i, Türkiyeye taarruzdan vazgeçiren amil, bu taarruzun Rusyaya yapılacak hücumu dört hafta kadar geciktirmesi endişesi olmuştur.»

İngiliz savcısının ortaya koyduğu vesika gösteriyor ki Almanya, Türkiyeye taarruza hazırlanıyordu. O zaman, bu taarruzu önleyen amil Türk ordusunun göstereceği mukavemet olmuştur.

Hitler ve Alman genelkurmayı, İkinci Dünya Harbi başlamadan kendilerile samimî dost olan ve harbin başında beraberce Lehistanı paylaştıkları Sovyetler Birliğini vurmak emelinde olduğu için, sırf vakit kaybetmemek maksadile Türkiyeye taarruzdan vazgeçmiştir.

Hitler'in hesabında bir «dört hafta» tahmini var. Mihver orduları, karşısında Türkiyenin dört haftada ezileceğini hesablamış! Bu dört hafta hesabının da, Hitler'in bir çok hesabları gibi yanlış çıkacağına şüphe yoktu. Hele Türkiyenin çabucak «tâbi bir devlet» haline geleceği düşüncesi, o meczubun içinde yaşadığı yakın tarihten de hiç bir ders ve ibret almamış olduğunu gösteriyor. İstiklâl Harbi gibi bir fedakârlık ve kahramanlık abidesini yaratan milletin çabucak tâbiliği kabul edeceğini sanmak kadar cehalet ve gaflet olamaz.

Almanya ve ortakları, Türkiyeye taarruz etselerdi, en şiddetli ve kahramanca mukavemeti göreceklerdi. Memleketimizi yakıp yıksalar bile, bizi Hitler'in sandığı gibi tâbi bir devlet haline asla getiremezlerdi.

Bu çeşid hesabların çok yanlış çıktığını, bu harb içinde, kaç defa gördük. Meselâ Sovyet Rusya, 180 milyon nüfusuna ve büyük ordusuna güvenerek 3 buçuk milyon nüfuslu küçücük Finlandiyaya hücum etmişti. Dev Rusya, bir kaç günde Finlerin mukavemetini kıracağını umuyordu. Fakat 30 kasım 1939 da başlayan ve 12 mart 1940 a kadar üç buçuk ay süren bu harbde, Finler öyle kahramanca dövüştüler ki müteaddid mağlûbiyetlere uğrayan Sovyet Rusya, pek büyük kuvvetler kullanmağa ve nihayet ihtiraslarının büyük kısmından vazgeçmeğe mecbur oldu.

Almanyanın Türkiyeye taarruza hazırlandığı ve dişlerini gösterdiği sıralarda Büyük Millet Meclisinin, pek heyecanlı bir oturumunda Cevdet Kerim İncedayı, pek kabadayıca bir nutuk söyliyerek Türk milletinin kudret ve kahramanlığının «âmali erbaa» denilen küçük hesablarla ölçülemiyeceğini anlatmıştı.

Bu harbin gizli kalmış sırları ortaya çıktıkça Türkiyenin tehdidler karşısındaki kahramanca ve dimdik duruşu ve hizmetleri daha iyi anlaşılacaktır.

— Evlilik tatlı şeydir azizim!.

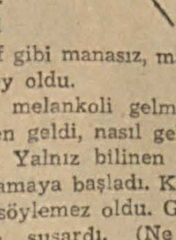

Bunu bana anlatan arkadaş kırk yaşına kadar bekâr yaşadıktan sonra evlenmiş bir «münevver» dir. Neşeli, şakacı ve nüktedan... idi. Şimdi mektubu çıkmış zarf gibi manasız, maksadsız ve boş bir şey oldu.

Vaktile buna bir melankoli gelmişti. Neden geldi, nereden geldi, nasıl geldi.. orasını bilmiyorum. Yalnız bilinen şudur ki, çocuk zayıflamaya başladı. Kuyrukaltı olmuş gibi, söylemez oldu. Gözleri dalar, saatlerce susardı. (Ne iyi şey!) Kimisi hava tebdili, kimisi dışarı seyahati, kimisi de spor tavsiye ettiler, kâr etmedi. Zaten:

— Hava tebdili yap birader. Şöyle biraz kır havası, dağ havası diyenlere:

— Dağ havası.. dağ havası.. ben deli olurum yahu! Dağlarda tek başıma ne yaparım? dedi.

— Deniz kenarında bir yerde otur, hem denize girer, hem balık tutarsın! diyenlere de..

— Balık tutarım da ne olur?. Balık!.. Ben balıkçı mıyım?. cevabını verdi. Nihayet anlaşıldı ki «mumaileyh» tutulmuş bir nazlı yare! Sizin anlayacağınız bir genc dula. Dul dersem boşanmış bir kadına. Uzatmıyalım, evlendiler. Oğlanın melankolisi geçti.. lâkin altı ay sonra melankoli yerine bir evlilik sünepeliği geldi ki melankoli dediğimiz şey onun yanında bir kol çengidir.

İşte dün sabah onlara gittim. Çocukları yok. Talimhanede bir apartımanın altıncı katında oturuyorlar. Asansörü de yok! Hanım öyle istemiş. Merdiven ine çıka kalçaları küçülürmüş.. öyle olmuş mu orası bize malûm değil. Lâkin beyin omuzları düşüp sırtı kamburlaştığı görülüyordu. Evleneli on seneye yaklaştıkları için artık birbirlerine ilân edecek aşkları, yapacak sitemleri kalmamış olan bu «çift» in dişi tarafı -haydi adını söyleyeyim- (Buruk Zahide) ismile anılan bir kadındır. Kendisine (Buruk) adı takılmasının sebebi her lâf edişte ağzının sol tarafını kulağına doğru burmasıymış.. Bütün bu malûmatı biz daha evlendikleri zaman öğrenmiştik. Kadın evvelâ herifi avladıktan sonra nesi var, nesi yok yemeye başladı. Trakyada çiftlik, Domuz sokağında dükkân, Aksarayda bostan, Fındıklıda odun deposu, hep satıldı.. en son ellerinde kalan bir hanı da Emniyet Sandığına rehin etmişler, diye duyduk..

Zahide Hanım güzelce bir kadındır. Lâkin yaş ilerledikçe çehre hatlarının daha okunaklı bir şekil alması sinirlerini bozmuş. Üstelik türlü türlü şırıngalar, mırıngalar, ilâçlar.. Tonikler de insanın bünyesini eczacı havanına çevirir. Zaten -söz aramızda- pek de melek gibi kadın olmadığını herkes bilir. Netice şu oldu ki evlendiklerinden bir sene geçmeden artık durum iyice aydınlandı. Bey tahta, hanım burgu.. E böyle hayat adamı sünepeleştirmez de ne yapar? Hele bu baskı on sene sürerse...

Kapıyı bey açtı.

— Ooo! Buyrun!

— Rahatsız etmiyeyim!

— Yok canım! İsabet ettin.. Gel Allahaşkına.. iki çift lâf ederiz.

— Yalnız mısın?

— (İçini çekerek) hayır.. hizmetçi bizimkine masaj yapıyor da kapıyı ben açtım..

HAFTANIN ŞAKALARI

BİR HAFTALIK BEYLİK!

YAZAN: Burhan Felek

Ve salona girdik. Ben oturmadan evvel yan odadan hanımın:

— Gözü körolası.. sana kalçamı mıncıkla diyorum. İşitmiyor musun!

Diye bağırdığını duydum. Bey kaşlarını yukarı kaldırıp boynunu bükerek bana bakmakla iktifa etti. Fazla bir şey söylemeye de zaten lüzum yoktu.

Biraz sonra uzun bir sabahlık giymiş, saçlar lepiska, kokular içinde hanım geldi. Pek yanına yaklaşmaz ve lâf ettirmezseniz fena değil!

— Nasılsınız beyefendi? diye hatırımı sordu. Şuradan, buradan konuşmaya başladık. Sinirlilik alâmetleri hanımın her hareketinde görülüyor. Sigarasını yakarken kibriti çakış tarzı, tütün tablasını önüne koyuşu, kahve isteyişi hep sinir.. Üstelik hanımda bir de ukalalık var ki beş duble rakıdan sonra bile tahammül edilemez. Neyse:

— Nedir bu hal beyefendi? diye bir sual sorunca ben anlamadım.

— Hangi hal hanımefendi? Şey edemedim birdenbire!

— Dünyanın hali.. Vallahi beyefendi şu (Nevin) midir, nedir ona da bir sinirleniyorum ki...

— Lenin olmasın!

— Hayır kadın değil canım. Amerikanın Hariciye Nazırı olan (Nevin).

— O adamın adı benim hatırımda (Bevin) diye kalmış..

— Hayır, (Nevin) dir. Ben söylediğimi bilirim.. Nedir efendim. Düzeltecekler düzeltsinler. Ne mal gelir, ne koku bulunur. Şimdi kürk de gelmiyecekmiş.. Yani.. eğer kadınlar çıplak gezerlerse erkekler kızmasınlar..

— Hayır kızmazlar efendim.

— Fena sinirleniyorum yani.. Taksi yok! Tramvaylar maâzallah! Kadın hali bu.. insanın günü gününe uymaz. Bir sürü saygısız ne yer verirler, ne yol.. (Kocasına) Mimi! Bana bir kahve söylesene! (Mimi, Mehmedin küçültülmüşü!)

Adam kalktı, kapıdan seslendi:

—, Kız, Güllü! Hanıma bir kahve pişir.. ve hanım devam ediyor:

— Kahveler içilmiyor, naftalin kokuyor, kimsenin baktığı yok, piyasada çorab kalmadı. İki düzine çorab alayım dedim.. koydunsa bul! Üç korsa ısmarladım. Altmış bir liraya! Hâlâ verecekler.. Mimiye söylüyorum. Kalk gidelim.. biraz İsviçrede oturalım, yol yok diyor. Fransızlar da bir türlü kendilerine gelemediler.. Dogol da bir şey yapamadı... haniya! Ne Lanven, ne Karon, ne Gerlen bir şeyler yok!... Sinirleniyorum beyefendi! Ne olacaksa olsa!

Derken telefon çaldı.. Hanım seyirtti.

— Alo! Evet.. evet.. ha!.. yeni moda mı? Kuzum bu akşam korsalar hazır değil mi?.. (Birdenbire elini telefonun durduğu masaya vurarak) ne?. İmkânı yok!.... Kabil değil bekliyemem.. olmaz.. ben işçi mişçi tanımam.. vallahi gelirim dükkânınızı tezgâhınızı başınıza geçiririm.. alçak herifler, dolandırıcılar.. Ben bu akşam kulübe gideceğim.. korsasız gidemem.. eskisi işkembeye döndü.. kalçalarım sarkıyor.. gözünüz kör olsun inşallah! Vallahi sizi polise vereceğim.. hani daha dünden hazırdı.. kimbilir korsamı hangi kaltağa vereceksiniz. Tuu! Yazıklar olsun. Bir aydır da bekledimdi... Sus! Alçak herif.. ben ağzımı da bozarım, burnumu da... Bana her şey yakışır. Sen sus terbiyesiz herif!.. Ben senin gibisinden .. (bize dönerek) alçak herif kapadı.... Mimi çabuk Yeni Moda mağazasının numarasını bul.. hiş sana söylüyorum.

Bey kalkarken ayağı sigara masasına takıldı.. kahve fincanı ve tütün tablası yere düştü. Bereket halı var da bir şey kırılmadı. Adamcağız rehberi karıştırıyor. Öteki:

— Hadisene? Aman ne ağır kanlı adamsın..

— Kızım dur.. telâş etme.. bulacağım..

— Çok söylenme de ara..

— Yeni adam, yeni bar.. yeni.. Yeni.. Yeni..

— Ay şimdi patlayıvereceğim.. ver şunu bana.. (ve kitabı alıp) kendisi ararken... Beni bir gülmedir tuttu... Bey ürkmüş tilki yavrusu gibi başını önüne iğmiş, gözlerini hanıma dikmiş, kaş altından onu dikiz ediyor. Hanım miyob olduğu için kitabı burnuna yaklaştırmış, koklar gibi arıyor, hizmetçi kız aralıktan bakıyor. Ben kahve fincanını yerden kaldırıyorum.. derken tekrar:

— Aman al. Afakanlar boğacak.. Bulamadım gözü kör olasıyı!

Diye kitabı tekrar beye uzattı.. Bey bu sefer daha dikkatle, daha süratle arayıp nihayet buldu.. kırk seyiz beş yüz..

— O nasıl numara öyle?..

— ... Dört sekiz beş çift sıfır.

Hanım çevirdi.. bekledi.

— Görüşüyor... Gözü kör olsun...

On saniye sonra tekrar çevirdi!

— Alo! Evet.. neresi?.. Kuduz hastanesi mi?.

Biz beyle birbirimize baktık. O bana beykoz işareti verdi. Gülmemek kabil değil..

— ... Ne münasebet.. yanlış.. siz de nereden çıktınız? Kapadı.. tekrar açtı..

— Alo? Ne? Yeni Moda... Sen kimsin?. Tezgâhtar mı? Çağır bana dükkân sahibi olacak herifi! Ziftin pekini yesin... Şimdi yemek yenir mi?. Ne? Gelsin... Siz misiniz?. Ben di mi?. Çağır çabuk... Siz misiniz?. Ben Madam Mehmed.. dinle beni! Dinle beni diyorum herif! Seni gelirsem vallahi ayağımın altına alır gebertirim. Seni utanmaz, namussuz alçak, hırsız herif seni! Sen herkesin sinirlerini.. Ay gene kapattı, Mimi! gene kapattı (ve başladı tepinmeğe!) gene kapattı! Açın şunu! Mahvoldum.. kız bana biraz kolonya.. çabuk sinir ilâcımı getir.. getir diyorum kız... çabucak.. (ve bizim tarafı göstererek) öldür şu iki namussuzu.. öldürün!.

Aaa karı delirdi... Kız sordu:

— Neyi hanımcığım?.

— Şu iki.. namussuzu.. nah! Orada.. (duvarı gösteriyor) baktık iki sinek üstüste... Mimi, çaat! terlikle vurdu.. uçtular... O söyleniyor.

— Aman başım.. çatlıyor... Ben ölüyorumu.. o namussuzlar da... Evleniyorlar..

Mimi dayanamadı.

— Alçaklar.... Ayağa kalktı, sendeleyerek giderken:

— Beyefendi affedin Ben biraz dinleneyim..

Diye çekilip kapıyı kaparken bana:

— Oh! Tamam bir hafta rahatım.. bir haftalık beylik beyliktir.

— Neden?

— Zehirini korsacı aldı. Herife telefon etmesini ben tenbih etmiştim. Kızsın da ona boşalsın diye.. zehirini ona döktü. Artık bir hafta rahatım.. gel seninle bir parti tavla atalım!

Diyen arkadaşım sanki o adam değildi. Yüzü gülüyordu. Omuzları kalkmış, gözlerine fer gelmişti. Tavlayı açtık ve partiye başladık.

B. FELEK

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Bornholm adası ve Sovyet Rusya

Baltık denizinin batı bölgesinde Danimarkaya aid Bornholm adasındaki Kızılordu kuvvetlerinin yüzde elli nisbetinde arttırıldığı ve Rus askerlerinin kışı burada geçirmeğe hazırlandıkları bildiriliyor.

Bornholm İsveç sahilleri ile Alman kıyıları arasında 45,000 nüfuslu küçük, fakat strateji bakımından mühim bir adadır. Çünkü burada tesis edilecek bir deniz ve hava üssü ile Kiel kanalından, Danimarka ile İsveç arasındaki Sund boğazından, Danimarkanın büyük ve küçük Belt boğazlarından geçerek Şimal denizinden gelecek bir deniz kuvvetini durdurmak mümkün olur. Böylece Bornholm adası Baltık denizinin bir ileri karakolu, bir ön kalesi vaziyetindedir.

Almanyaya karşı yapılan son Sovyet taarruzu bitmek üzere iken Rus kuvvetleri Alman işgali altında bulunan bu adaya da çıkmışlardı. Almanya mağlûb olduktan sonra, Danimarkalılar, pek haklı olarak adanın tahliyesini istediler. Fakat girdikleri yerden çıkmak pek âdetleri olmıyan Ruslar, malûm teranelerini tekrarlayarak adayı Alman kuvvetlerinden ve faşist unsurlardan temizledikten sonra hemen buradan çekileceklerini resmen vadettiler. Fakat aradan aylar geçmiş olmasına rağmen Bornholm'de Rus işgali devam ediyor. Anlaşılan Ruslar bu küçük adadaki Alman kuvvetlerini ve faşist unsurları, temizlemek imkânını bulamamış olacaklar ki hâlâ oradadırlar! Ve bu işi başarmak için adadaki sayısı ve teşkilâtı meçhul kuvvetlerini yüzde 50 arttırmışlardır!

Hakikat şudur ki Moskova, Bornholm adasını stratejik ehemmiyeti dolayısile elinden gelirse büsbütün kabullenmek ve orada kalmak istiyor. Bu, Sovyet Rusyanın Boğazlarda üs istemesi ile muvazi bir harekettir. Ruslar, nasıl Boğazlara hâkim olarak Karadeniz kapısını kendi emirlerinde bulundurmak ve Akdenize inmek maksadını takib ediyorlarsa, Baltık denizinde de ayni vaziyete gelmek, Baltık denizi kapılarının kontrolunu ellerinde tutmak ve imkân bulurlarsa Şimal denizine sarkmak gayesini takib ediyorlar. Aradaki fark, şudur: Boğazlara yerleşmek istemeleri taarruzî bir strateji hedefi olduğu halde Bornholm'de kalmak istemeleri, daha ziyade tedafüî mahiyettedir.

Rusların bu Danimarka adasına yerleşmek istemeleri kime karşıdır? İsveçe, Danimarkaya, Almanyaya karşı mı? Ne İsveç, ne Danimarka, Sovyet Rusya için tehlike teşkil edecek çapta birer devlet değildirler. Almanyaya gelince, bu devletin de uzun yıllar, bir tehlike olması ihtimali yoktur. Almanyanın deniz, hava ve kara orduları ortadan kaldırılmış, Siegfried hattı ile bütün Alman yeraltı ve yer üstü istihkâmlarının tahribine karar verilmiştir. Esasen, Danimarkaya aid olan Bornholm, Almanyanın olsa dahi, coğrafî ve stratejik durumu itibarile Sovyet Rusyaya karşı kullanılabilecek bir üs olamaz.

O halde bu küçük ada, Rusların elinde, İngiltereye ve İngiliz deniz kuvvetlerinin Baltık denizine girmelerine karşı bir üs ve ileri kale hizmetini görebilir. Adada üslenecek Rus hava ve denizaltı kuvvetleri, Baltık denizine girmeğe teşebbüs edecek İngiliz donanmasını vurabilirler.

Böylece Moskova, Bornholm'e yerleşmek istemekle Almanya ve Japonyanın ayarsız bir hale getirilmelerinden sonra Avrupada, karşısında müstakbel düşman olarak İngiltereyi gördüğünü anlatmış oluyor. Sovyetler Birliğinin bu son hareketi karşısında, bazı pek kısa görüşlü İngiliz âlimleri ve politikacıları, hâlâ atom bombası esrarının Ruslara verilmesinde ısrar etmek gafletini gösteriyorlar. * * *

Emeklilerin aynî yardımı arttırılacak

Ankara 8 (Telefonla) — Emekli dul ve yetim maaşı alanlara aynî yardım yarı nisbetinde yapılmaktaydı. Haber verildiğine göre bu aylıkları alanlara da aynî yardımın memurlara olduğu gibi 15 lira üzerinden yapılması derpiş edilmektedir.

Teklif kat'î şekil alınca yeni yılbaşından itibaren tatbikına geçileceği sanılmaktadır.

Mısırdaki hâdiselerin hakikî mahiyeti

— Baştarafı 1 inci sahifede —

kabul etmektedir.

Mısırdaki hâdiselerin mahiyeti

Çok tanınmış bir başyazarın bana izah ettiğine göre Mısırdaki hâdiselerin hakikî mahiyeti ve candamarı Mısırı Kral Faruğun ve saray vezir ve müşavirlerinin mi, yoksa parlamentonun mu idare edeceği meselesinin halli davasıdır. Ayni başyazarın söylediklerine göre serbest bir seçimde Vafd Partisi muhakkak surette ekseriyet ve iktidarı kazanabilecek durumdadır.

Vafd partisinin açık bir surette cumhuriyetçi olması, saray mahfillerini bir hayli endişeye düşürmektedir. Maamafih Nahas Paşa ile Kral Faruk arasındaki açık anlaşmazlık, bütün Mısırda bilinen bir hakikattir. Bu anlaşmazlık, bir uzlaşma ile neticelenmedikçe Mısırın siyasî durumunda bir istikrar ümid etmek boştur.

Filistin davası

Filistinden Kahireye ulaşan haberlere göre Filistindeki müfrit Musevi gençlerinin, beynelmilel Sionist liderlerinin itidal tavsiyelerine rağmen, davalarını zor kuvvetile kazanmak yolunu seçmiş oldukları muhakkak gibi görülüyor.

Bununla beraber Arab mahfilleri Filistin davasının sulh yolile halledilebileceğini elân ümid etmektedir. Bu yüzden Arab liderleri de Musevilere karşı daha itidalli davranılmasını tavsiye etmişlerdir.

Ezerbaycan hâdiseleri ve Ortaşark memleketleri

Diğer taraftan Iran Azerbaycanındaki son hâdiseler, Sovyetlerin bu hadiseler karşısında aldığı endişe verici durum, Kahirede derin aksülâmeller uyandırmıştır. Mısırın salâhiyetli mahfillerinde, Azerbaycan hâdiselerinin Türkiyeye karşı geniş ölçüde bir tazyik plânının bir parçası olmasından çekinilmektedir. Şimalî Irakta bir Kürdistan cumhuriyeti kurmak ümidile Sovyetler Birliğile uzlaşan Kürd isyanının hemen akabinde Azerbaycanlıların bir taraftan istiklâl arayıp, diğer taraftan da Sovyetler Birliğine bağlanmak istemeleri, Sovyetlerin bütün Ortaşarkta entrikalar çevirmek ihtimaline karşı Mısırlıların gözlerini açmıştır.

Arab liderlerile görüşmelerim esnasında Türkiyenin dış siyasetine karşı gittikçe artan bir alâka beslendiğini ve Ankara hükûmetile daha yakın bir işbirliği kurulması arzu ve ümid edildiğini müşahede ettim. Türkiyenin Arab Birliğini desteklemeğe ve komşu Arab devletlerile olan an'anevî dostluk bağlarını sağlamlaştırmak ve kuvvetlendirmeğe hazırlandığı haberleri Kahirede fevkalâde iyi bir tesir bırakmıştır. Bu vesile ile Arab liderleri bana, Türklerle Arabların bundan böyle daha ziyade birbirlerine yaklaşarak bütün Ortaşarka sulh ve istikrar sağlayabileceklerini ümid ettiklerini açıkça söylediler.

Arab âleminin, Ortaşarkın en kuvvetli askerî kudreti sıfatile Türkiyenin sulh ve istikrar sağlamasında büyük ve ehemmiyetli bir rolü olduğunu takdir ettiklerinden şüphe edilemez. Bu itibarla bittabi Arablar Cumhur Başkanımız İnönü ile Saracoğlu hükûmetini, bu güç ve zorlu devirlerde Türkiyenin dış siyasetini mükemmelen idare etmiş olmalarından dolayı ancak büyük bir takdirle karşılamaktadırlar.

Arab memleketlerinde yepyeni bir iman belirdiğinden ve Arab milletlerinin her zamankinden daha ziyade milliyetçi bir görüş sahibi olduklarından şüphe etmek caiz değildir. Bu itibarla Türkiyenin Büyük Britanya ile müttefik oluşu Kahirede ihmal edilmemektedir. Maamafih umumî kanaat, iki komşu devlet dost kaldıkça Türk - Ingiliz ittifakının bütün Ortaşarkta bir sulh teminatı yerine geçeceği merkezindedir.

Nahas Paşaya yapılmak istenen Suikasd

Kahire 8 (Hususî surette giden arkadaşımız Ömer Rıza Doğrul telgrafla bildiriyor:) — Vafd kulübüne gitmekte iken Nahas Paşanın otomobiline atılan bomba on bir kişi öldürmüş, fakat Nahas Paşa incinmeden kurtulmuştur. Polis, atılan bombanın el bombası olduğu kanaatindedir. Bu suikasd, 1930 danberi Nahas Paşaya yapılan suikasdların dördüncüsüdür. Hâdiseden sonra Paşa: «Bu kabil hâdiseler hiç bir zaman beni vazifemden alıkoyamaz.» demiştir.

Suikasdcılar henüz bulunamamıştır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Dokuz milyon Alman muhacirinin taksimi

Washington 8 (a.a.) — Amerika Dış İşleri Bakanlığı tarafından Avusturya, Çekoslovakya, Macaristan ve Polonyada bulunan Alman halkının Almanyadaki dört işgal bölgesine nakli için bir proje yayınlamıştır. Berlindeki Müttefik kontrol komisyonuna sunulan bu plânda şunlar derpiş edilmektedir:

1 — Polonyada bulunan 3 buçuk milyon Almandan iki milyonu Rus işgali bölgesine, bir buçuk milyonu İngiliz bölgesine gönderilecektir.

2 — Çekoslovakyadan çıkartılan iki buçuk milyon Almandan bir milyon 700 bini Amerikan bölgesine, 750 bini de Rus bölgesine nakledilecektir.

3 — Macaristandaki üç buçuk milyon Alman, Amerikan bölgesine alınacaktır.

4 — Avusturyadaki 150 bin Alman Fransız bölgesine gönderilecektir.

Dış İşleri Bakanlığı, uygulanması aralık ayında başlamış olan bu projenin nazarî olarak 1 ağustosta bitmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Montgomery'nin koyduğu şart

Londra radyosu 8 (B.Y.U.M.) — Almanyadaki İngiliz işgal kuvvetleri başkomutanı Mareşal Montgomery, dün yaptığı bir demeçte. Mareşal Zukov'un İngiliz bölgesinde terhis edilmemiş Alman askerlerinin bulunduğunu protesto eden notasında büyük mübalâğalar bulunduğunu ve nota muhteviyatından büyük bir kısmının hakikate hiç bir şekilde uygun olmadığını söylemiş ve demiştir ki:

«— İngiliz bölgesindeki hakikî durumun Müttefiklerarası bir araştırma komisyonu tarafından incelenmesine her an hazırım. Ancak diğer bölgelerdeki durumun da ayni komisyon tarafından incelenmesini şart koyuyorum.»

Amerikan plânı hakkında

Washington 8 (a.a.) — Dış İşleri Bakanlığının sözcüsü, Almanyada Amerikan, İngiliz ve Rus bölgeleri arasında kurulacak olan merkezî idare hakkındaki Amerikan plânının, Almanyadaki Amerikan komutan muavini olan General Clay'a verilmiş olduğunu bildirmiştir. Bu plân Almanyadaki Amerikan askerî makamlarına çoktanberi gönderilmiş bulunmaktadır. General Clay'a, Washingtondan emir almadıkça bu plânı tatbik etmemesi bildirilmiştir.

Sovyetler İngiliz basın bürolarına baskın yapmışlar

Berlin 8 (aa) — Sovyet inzibat kuvvetleri 2 kasımda, İngiliz ordusunun Berlindeki basın bürolarına girerek bir araştırma yapmışlardır. Neşredilen bir resmî tebliğe göre, Alman başkentindeki Rus komutanı bu hâdiseden dolayı 29 kasımda Müttefik komisyonuna teessürlerini beyan etmiştir. General bu hareketin bir anlaşmazlık neticesi olduğunu bildirmektedir,

Aile Cüzdanı sahibleri, mazeretleri dolayısile Bankamıza kadar zahmet edemedikleri takdirde, çekecekleri ve yatıracakları paralar için Bankamız, tahsildarlarını adreslerine göndermiye hazırdır.

YAPI ve KREDİ BANKASI A. Ş.

Haberleşme hürriyeti ve bir zihniyet

— Başmakaleden devam —

kârı, dünyadaki olup bitenleri yalnız Tass Ajansı muhabirleri kanalile öğrenir ve Tass Ajansının Ankaradaki muhabiri de gözile görmediği bir hâdiseyi memleketine nasıl olmuşsa öyle değil, baştanbaşa yanlış olarak bildirmiştir.

Bunun neden böyle olduğunu burada araştırmıyalım. Muhabirin hareketi hakkında bizim gazetelerimizdeki acı tenkidlere hak vermek de belki doğru olmıyacaktır. O zavallı adam, herhalde koskoca Rus efkârına tekbaşına istikamet vermek salâhiyetine malik olmasa gerektir. Yalnız şu noktaya dikkat edelim ki ortada bir sistem ayrılığı vardır ve bu ayrılık sürüp gittiği müddetçe Sovyet Rusyada dünya milletlerine karşı dostluk ve yakınlık duyguları uyandırmak güç olacaktır. Üç beş gazetecinin memleket içinde yaptığı kışkırtıcı propagandaya karşı galeyana gelen Türk gençliği nümayiş esnasında Sovyet Rusya aleyhinde hiç bir söz söylememiş, hiç bir gösterişte bulunmamıştır. Fakat Tass Ajansının buradaki adamı, belki Moskovadaki âmirlerinin hoşuna gitmek, belki de onların bir direktifini yerine getirmek için bağlı olduğu merkeze yanlış havadis göndermiştir.

Haberleşme hürriyetinin eşit şartlar altında kurulabilmesi için, herşeyden önce bu inhisarcı havadis zihniyetinden vazgeçilmesi lâzımdır.

NADİR NADİ

Azerbaycan âsileri

— Baştarafı 1 inci sahifede —

nın iki nüfuz bölgesine ayrılmasını intaç edebilir.

Gazeteler de nüfuz bölgelerine dönüş siyasetine doğru gidilip gidilmediğini endişe ile soruşturmaktadırlar.

Resmî Tahran mahfillerinden bildirildiğine göre, Azerbaycan demokratları, gûya Atlantik beyannamesine uygun bir oldu bitti yapmak istiyorlar. Buna karşılık, Başbakan, daha dün, Azerbaycan seçimlerinin kanuna uygun olmadığını ve hükûmet tarafından tanınmıyacağını söylüyordu.

Amerika İrana teminat mı verdi?

Londra 8 (B.B.C.) — Amerika Dış İşleri Bakanı Mr. Byrnes, istiklâl ve toprak bütünlüğünün muhafazası, Birleşik Amerikanın menfaati iktizasından bulunduğuna dair Iran hükûmetine teminat verdiğini ifşa etmiştir. Byrnes, bu teminatı, Iran Dış Bakanının kendisine göndermiş olduğu bir tebrik mesajına verdiği cevabda bildirmiştir.

Diğer taraftan Başkan Truman, basın toplantısında, son günlerde General Hurley"in kongrede söylediği gibi Iran ve Ortaşarkta Amerikan siyasetinin baltalama hareketlerine maruz kaldığına asla kani bulunmadığını belirtmiştir.

Azerbaycan bir ordu mu kuruyor?

Tahran 8 (a.a.) — «Demokrat» lar, Azerbaycanda askere alınabilecek yaşta bulunanları silâh altına çağırmağa başlamışlardır. Bu husus hakkında Azerbaycanda her yerde duvarlara ilânlar yapıştırılmıştır.

Bu tedbir İranda endişe uyandırmaktadır.

İzmirde seylâbın yaptığı zarar

İzmir 8 (Telefonla) — Bir kaç gündür devam eden yağmur hızlanmış, dün geceyarısından sonra muhtelif yerlerde seylâb halini almıştır. Şehrimizin münhat yerlerinde bazı evlerin alt katlarını su basmış, kiremidler uçmuş, camlar kırılmış ağaclar devrilmiştir. Kâtiboğlunda Rifat Pekmezcilerin evinin çatısı çökmüştür. Uykuda olan Rifatın eşi Emine, kızları Aliye, Sevim, Nevin, Neclâ, oğlu Hüseyin enkaz altında kalmışlardır. Bu altı kişi hastaseye götürülmüşlerse de bir yaşındaki Neclâ ölmüştür.

Moskova toplantısında neler konuşulacak?

— Baştarafı 1 inci sahifede —

ğince yapılacağını belirtmiştir. Yalta konferansında verilmiş olan kararlara göre üç büyük devlet adamlarının üç ayda bir toplanmaları icab eder. Moskova radyosunun işaret ettiğine göre, üç Dış İşleri Bakanı olağanüstü meselelere dair kararlar verecekler ve atom enerjisi hakkında görüşmeler yapacaklardır.

Diğer taraftan Londrada belirtildiğine göre, Moskova konferansı gelecek cumartesi günü toplanacak ve Bevin cuma sabahı uçakla Londradan hareket edecektir. Fransa ve Çin devletleri murahhasları bulunmıyacağından bu devletleri doğrudan doğruya alâkadar edecek hiç bir meseleye temas edilmiyecektir.

Moskova konferansından sarih ve kat'î hiç bir karar beklenmemelidir. Güdülen gaye 3 büyük Müttefik devlet arasındaki havayı berraklaştırmaktır. Mr. Bevin bu hususta yapmış olduğu bir demecde söylediği gibi Moskova konferansında bütün kozlar ortaya atılacaktır.

Konferansın Noel yortularından sonraya kadar uzayacağı sanılmaktadır. Mr. Bevin 7 ocakta Londrada toplanacak Birleşmiş Milletler konferansına yetişecektir. Mr. Bevin'in bu konferansa M. Molotov.'a birlikte hareket etmesi muhtemeldir.

İngiliz Dış Bakanlığının tebliği

Londra 8 (a.a.) — Dış İşleri Bakanlığından tebliğ edilmiştir:

İngiltere, Sovyet Rusya ve Amerika Dış İşleri Bakanları 15 aralıkta Moskovada toplantıya davet olunmuşlardır.

Bu toplantı kararı, Dış İşleri Bakanlarının her üç ayda bir toplanmalarını derpiş eden Yalta kararları icabındandır.

Toplantı, İngiliz, Sovyet ve Amerikan hükûmetlerine, her üç hükûmeti de ilgilendiren meseleler üzerinde ve atom enerjisinin kontrolu bahsinde yarıresmî olarak görüş teatisine imkân verecektir.

Konferansın mahiyeti

Londra 8 (a.a.) — Dün akşam Moskovada toplanacakları resmen bildirilmiş olan İngiliz, Amerikan ve Rus Dış İşleri Bakanlarının görüşmelerine büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Süratle kararlaştırılmış olan bu konferansın muayyen bir programı yoktur. Esasen böyle bir programın çizilmesine de vakit olmamıştır.

Bununla beraber fevkalâde bir ehemmiyeti olan başlıca hedefi de aşikârdır. Mr. Bevin son vermiş olduğu söylevde kullandığı bir tabire göre, toplantının gayesi, «bütün iskambilleri masanın üstüne atmaktır.» Üç büyük müttefikin münasebetleri üzerinde son zamanlarda tesirlerini göstermiş olan şüphe ve tereddüdler, ancak açık müzakerelerle izale edilebilir.

Washington'da atom bombası ve atom enerjisinin inkişafı hakkında yapılan görüşmelerin tamamen Sovyet hükûmetine bildirileceği zannedilmektedir. Rus hükûmetinin, yeni keşfinin kontroluna dair yapılacak plânın hazırlanmasına tamamen iştirak etmeğe davet edileceği de tahmin edilmektedir. Avrupada ve Uzakşarkta ortaya çıkan meselelerin de başka işler meyanında müzakere edileceği tabiidir. Fakat tahmin edildiğine göre, Byrnes ve Bevin, bir genel prensip tetkikinden ileri gitmiyeceklerdir. Bu konferansın esas hedefi, daha geniş bir konferans hazırlamak ve belki de üç büyüklerin buluşmalarını temin için müşterek görüşlerin mevcud olduğu noktaları araştırmak olacaktır.

Talebe nümayişine verilen mânalar

— Baştarafı 1 inci sahifede —

Rus aleyhtarı bir tezahür gibi gösterilmekte, diğer taraftan ise bu tefsir reddolunmaktadır. Son zamanlarda Türkiyede İngiliz aleyhtarı mahiyetli bir seri yeni neşriyat başlamıştı. Üniversite öğrencileri bu şekilde neşriyat yapan gazetelere karşı tezahürlerde bulunmuşlardır. Diğer taraftan İngiliz müşahidleri, Sovyetler Birliğile bir kısım Türk efkârı arasında açığa vurulmuş bir sempati fıkdanı bulunduğunu da belirtmektedirler. Ayni müşahidler, Rusların Azerbaycan hâdiselerile, bilvasıta Türkiye üzerinde bir tazyik icrasını hedef tutup tutmadıklarını da soruşturmaktadırlar. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında itimadlı münasebetlerin yeniden başlaması için de Boğazlar davasının halli zaruridir.

Fakat, bugünkü milletlerarası hava içinde bu meselelere lüzumlu hal suretleri aranılacağını gösterecek hiç bir emare yoktur. Bu meseleler, üç memleket arasındaki münasebetlerin umumî havasına bağlıdır.

Tribune de Geneve'in bir yazısı

Cenevre 8 (a.a.) — Anadolu Ajansının özel muhabiri bildiriyor:

«Tribune de Geneve» Istanbulda talebe gösterilerini mevzuu bahsettiği bir yazıda, bunun, Rusların Boğazlar hakkındaki isteklerinin doğurduğu asabiyetten ileri geldiğini işaret ederek diyor ki:

«Ruslar Boğazlardan başka, bazı arazi talebinde de bulunmakla vaziyeti zor bir şekle soktular. Görünüşe göre Ruslar, San Francisco kararlarının tatbikına geçilmeden önce komşularile olan ihtilâflarını halle çalışıyorlar.

Ingilizlerle Amerikalılar, Türk tezini benimsiyerek Montreux muahedesinin tadili keyfiyetinin, bu muahedeyi imzalıyanların muvafakatine bağlı olduğunu iddia etmektedirler.»

«Tribune de Geneve» in yazısı şöyle bitmektedir.

«Boğazlar işinin hallini yeni Milletler Cemiyetine bırakmak doğru değildir. Zira bu müessese faaliyete girinceye kadar beklenmedik hâdiselerin çıkması variddir.»

Pasteur için dün iki tören yapıldı

— Baştarafı 1 inci sahifede —

muarızları ile nasıl mücadele ettiğini çocukluğundan başlıyarak ve tarih sırasile anlatmış ve nihayet zaferi kazandıktan sonra Pasteur Enstitüsünü kurmak üzere girişilen faaliyet hakkında izahat vermiştir. Açılan ianeye bizim de 2000 altın vermek suretile iştirak ettiğimizi gerek bu parayı götürmek ve gerekse kuduz hastalığı ve aşısı etrafında etüd yapmak için üç kişilik bir heyet gönderildiğini, 14 kasım 1888 de kurulan Pasteur Enstitüsünün açılışına yardımımızın şükranla karşılandığını söylemiş, heyetimizin paristen dönüşünde bizzat Pasteur tarafından aşılanan iki tavşandan burada serum yapıldığını ve nihayet 1893 te İstanbuldaki kolera salgını münasebetile memleketimize celbedilen Pasteur'ün muavinlerinden Boris Nikol tarafından Daülkelb müessesinin açıldığını ve aradan geçen 58 yıl içinde bu müessesenin milletlerarası şöhreti haiz bir duruma gelecek şekilde kayda değer çalışmalarda bulunduğunu söylemiştir.

Profesör doktor veteriner Muzaffer Berkman, veteriner tabib binbaşı Sadettin Yarar, İstanbuldaki Pasteur hastanesi Baştabibi Dr. Gasson bu büyük insanın, insaniyete yaptığı hizmetleri anlatmıştır.

Dün gene bu münasebetle Mikrobiyoloji Cemiyeti de Etıbba Odasında bir toplantı tertib etmiş, bu toplantıda da Pasteur'ün hizmetleri tebarüz ettirilmiştir.

İlkbahara kadar yumurta ihraç edilmiyecek

Ankara 8 (Telefonla) — İlkbahara kadar yabancı memleketlere yumurta ihracı edilmemesi kararlaştırılmıştır.

Ankarada verilen kararlar

— Baştarafı 1 inci sahifede —

mına bir muharririmize şu izahat verilmiştir:

«— Izmir ve Ankara Ticaret Odası başkan ve temsilcilerinin de iştirakile Ticaret Bakanlığında devamlı toplantılar yaptık. Ticaret Bakanımızın başkanlığı altında yapılan bu toplantılarda, Izmir toplantılarında ve daha evvel Istanbulda verilmiş olan kararların bir özeti yapıldıktan sonra madde madde görüşmeler yapıldı. Bu toplantılardan aldığımız neticeler, tam olmamakla beraber gene memnunuz.

Başbakanımız, bu toplantılara büyük bir ilgi göstererek Odalar başkan ve temsilcilerini kabul etti. Ekonomik işlere aid bütün tedbir teklifleri üzerinde izahat alan Başbakanımız, yılbaşından sonra bizzat kendi başkanlıkları altında Ankarada toplantılar yapılmasını ve ekonomik gidişimize tam veçhe verecek kararlara varılıncaya kadar çalışılmasını uygun gördüler. Bilhassa bu istek ve kararın büyük bir önemi bulunmaktadır.

Ticaret Bakanlığındaki toplantılarda şu hususlar üzerinde dileklerimiz haklı görülerek bunların tatbikına girişildiği veya girişileceği temin olunmuştur.

1 — Tedavülde bulunan kâğıd paranın hacmi daraltılacaktır. Esasen daha evvelden bu hususta lâzım gelen tedbirler alınmış bulunmaktadır.

2 — Takas usulü kat'î olarak kaldırılacaktır. Takas sistemi müstahsilin menfaatini temin edecekti. Halbuki ortada hem bu hak, hem de paralar kaybolmuştur. Bunun için bundan sonra dış ticaretimizde tamamen serbest döviz sistemi cari olacaktır.

3 — 510 K. sayılı kararname evvelâ tahfif, sonra tadil edilecektir. Bu değiştirme, kararnamenin tamamen kaldırılmasına doğru bir adım ve tecrübe olacaktır.

4 — Kâr hadlerinin indirilmesi de Oda başkan ve temsilcileri tarafından kabul edilmiştir. Bu hususta esaslar hazırlanacaktır.

5 — Ticaret Odaları kanunları değiştirilecektir. Oda umumî kâtiblerinin bugünkü garib durumları da bu arada gözönünde tutulacak ve Oda memurlarının tekaüdlük hakları üzerinde durulacaktır. Bu şekilde Odalar daha faydalı ve tüccarın malı müesseseler haline gelecektir.

Bunlardan başka ithalâtçı birliklerinin kaldırılması teklifinde bulunduğumuz malûmdur. Ticaret Bakanlığı buna şimdilik taraftar görünmemektedir. Bununla beraber yılbaşında yapılacak toplantılarda gerek birliklerin, gerekse Ofislerin durumunun tetkik mevzuu olması kabul edilmiştir.

Yerli Mallar Pazarlarının yalnız devlet fabrikaları mamullerini ve ithalât mallarını satan bir müessese olmaktan çıkarak kuruluşundaki maksada uygun olarak hususî fabrikaların da mamullerini alıp satması ve piyasaya toptan mal vermesi teklifimiz üzerinde Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı arasında da temaslarda bulunulması kararlaştırıldı.

Bilhassa bütün inşaatın üç yıl müddetle durdurulması, bütün tacirler ve millî müesseseler arasında bir nevi konsorsiyom yapılarak piyasaya ferahlık ve kredi temini gibi esaslı mevzular Başbakanımızın nezdinde yapılacak toplantılarda tetkik olunacaktır.

Adanada üç komünist propagandacı mahkûm oldu

Adana 8 (Telefonla) — Eylûl ayı içinde bilhassa esnaf kahvelerinde komünistlik propagandası yapan ve «ay yıldızlı bayrak yerine orak çekiçli bayrağımız hâkim olduğu zaman işçinin refaha erişeceğini» söylemekten çekinmiyen, amele Muzaffer Ersoyla, demirci ustası Mustafa Irgad ve arkadaşları Kegay, kahveci Mehmed Çopurun ihbarı üzerine yakalanmış ve savcılığa verilmişlerdi. Suçları sabit görülen komünist propagandacıları, ağırceza mahkemesinde görülen dava neticesinde altışar aya mahkûm olmuşlardır. Muzaffer Ersoy bundan evvel de iki defa aynı suçtan mahkûm olmuştur.

Yeni parti

Partinin programı ve düşünceleri etrafında Celâl Bayar ve arkadaşlarile yapılan hasbıhallerden çıkarılan neticeler

Celâl Bayar ve arkadaşlarının kuracakları yeni parti için yapılan hazırlıklar devam etmektedir. Malûm olduğu üzere hükûmete henüz resmî bir müracaat yapılmadığı gibi bir program da tesbit edilip yayınlanmamıştır. Bu itibarla Celâl Bayar ve arkadaşları bu mevzuda sarih ve kat'î demeclerde bulunmaktan çekiniyorlar.

Maamafih kendilerile görüşen gazeteciler, yaptıkları hasbıhallerden çıkardıkları neticeleri yazmaktadırlar. Bu suretle partinin programı ve düşünceleri hakkında iptidaî bazı fikirler edinmek kabil olmaktadır.

Bunlara göre kurulmakta olan partinin en büyük hususiyeti, bazı memleketlerde eşine rastlandığı gibi «şahsî» parti olmamasındadır. Parti, bir şahsın etrafında toplanmakla değil, ortaya konacak prensiplere, «fikirler» e inananların bir araya gelmesile vücud bulacaktır. Bu itibarla parti, tam bir demokratik usulle meydana gelecek, yukarıdan aşağı değil, aşağıdan yukarıya kökü halkta olarak millî mürakabe vazifesini görmek için Meclise yükselecektir.

Bu izahattan da anlaşılıyor ki partinin gayesi halkın idareye iştirakini temin eden tam bir demokrasi esasının ileri hududlarına varmaktır. Bu gayeye erişmek için, mevzuatta olsun, fikir veya tatbik usullerinde olsun, rastlanacak her türlü engeli usul ve nizam dahilinde tadil veya bertaraf etmek için çalışılacaktır.

Partinin ismi hususunda henüz bir karar verilmiş değildir. «Demokrat parti», «Demokrat halk partisi» vesaire gibi bir takım isimlerden bahsediliyorsa da, hakikî isim ancak programını ilânla beraber belli olacaktır.

Şu kadar malûmdur ki rivayet edilen isimler arasında «Kemalist» parti isminden de bahsedilmiştir ki, bu tamamen yanlıştır.

Bütün bir milletin malı olan bir ismi, bir partiye alenî olarak seçmek yalnız ona hasretmek, kat'iyen doğru görülmemektedir.

Yeni partinin esasları bugünkü anayasamızın demokratik ruh ve hükümlerine tamamen uygundur. Halk Partisile bu husustaki fark, bu esas prensiplerin dışında kalan kısımların anlayışında ve bunların tatbik usul veya şekilleri etrafındaki görüş ve düşünüşlerdedir.

Yeni parti basın arasında herhangi bir gazeteyi «naşiri efkâr» olarak seçmiş veya böyle teşebbüste bulunmuş değildir. Partinin ileride bir gazete çıkarıp çıkarmıyacağı da henüz düşünülmemiştir. Bilhassa teşekkül halinde bulunan bir partinin münhasıran bir gazete ile «işbirliği» yapması nazik bir meseledir. Serbest fırkanın daha ilk adımda muvaffakıyetsizliğe uğramasının sebebleri arasında malûm bir iki gazete ile olan işbirliği de vardır.

Aydınlıların alâkası

İzmir 8 (Telefonla) — Celâl Bayarın kuracağı partiye karşı Aydında fazla alâka görülmektedir. Umumî şekilde Aydınlıların kanaati şu merkezdedir: 1947 de yapılacak seçimlerde mülga Serbest Cumhuriyet fırkası günlerinde görülen lâübaliliğe tesadüf edilmiyecektir. Halk, kuru yaygaranın memlekete zarardan başka bir şey vermiyeceğine inanmıştır. Binaenaleyh yeni partinin memleket ihtiyaclarına uygun bir programla ve teenni ile hareket edeceğini beklemek lâzımdır.

Bir şayianın tekzibi

Ankara 8 (Telefonla) — Manisa milletvekili Faik Kurdoğlunun yeni partiye geçeceği şayi olmuşsa da bu hususta ki rivayetlerin doğru olmadığı anlaşılmıştır.

MEŞHUR
EDGAR WALLACE
detektif romanlarının
3 üncü kitabı
LONDRAYI BASAN HAYDUDLAR
Pek yakında çıkıyor.
Aşk, esrar, heyecan ve macera dolu bu fevkalâde romanı her kitabcıdan arayınız. Fiatı 1 liradır.
İstanbul İNKILÂP Kitabevi

Teşekkür

Merhum Mânizade Hacı Tahir Efendinin cenazesinde bulunmak ve bizzat telefon, telgraf ve mektubla beyanı taziyet etmek suretile acımıza iştirak edenlere ayrı ayrı teşeküre teessürümüz imkân vermediğinden sayın gazetenizde âlenen ve minnetle teşekkür ederiz.

Ailesi namına oğlu
Ahmed Ziya Temizkal

Ölüm

Tüccardan Nusret Ballı ve Hikmet Ballının anneleri, Erzincan tüccarlarından Vehbi Köksalın ablası, Şişli Terakki Lisesi talebesinden Neriman Poturun büyük annesi

AYŞE BALLI

rahmeti Rahmana kavuşmuştur. Cenazesi 9/12/945 tarihine musadif pazar günü Amerikan hastanesinden kaldırılarak öğle namazını müteakıb Beyazıd camiinde namazı kılınarak Edirnekapı Şehidliğine defnedilecektir. Mevlâ rahmetini ihsan eylesin.

* * *

Erzurumlu Mehmed Bayrakçının haremi

AYŞE BAYRAKÇI

dün vefat etmiştir, Cenazesi bugün Beyazıd camiinde öğle namazını müteakıb cenaze namazı kılındıktan sonra Edirnekapı daki makberine defnedilecektir, Allah rahmet eyliye.

* * *

Bay ve Bayan Ezra Niego ve çocukları, Bay ve Bayan David Niego (Paris), Bay ve Bayan Mişel Benardut ve çocukları, Bayan Lor Niego, Bay ve Bayan Harry Ojalvo ve bütün akrabaları,

JOZEF NİEGO'nun

vefat ettiğini ve cenaze merasiminin yarın pazartesi günü 10 aralık 1945 saat 12,30 da Büyük Hendek Keneset İzrael Synagoğunda icra olunacağını teessürle bildirirler.

Cenaze İşleri servisi Moskoviç

Bir Aşk Gecesi

Tefrika: 34 — Nakleden: Hamdi Varoğlu

Nurdanla aramızda sık sık çıkan dargınlıkları avutmak için, bir zamandanberi okumağa heves etmiştim. Amcamın kütübhanesi çok zengindi. Oraya dadanmış, önce hoşça vakit geçirecek eğlenceli kitablar aramış, sonra sonra, elime geçen her kitabı okumağa başlamıştım. Odama kapandığım günlerin bazısını da, böylece kitab okumakla geçiriyordum.

Günler kısaydı. Ortalık çabuk kararıyordu. Elimdeki kitabın satırları, gözlerimin önünde silinmeğe başladıktan sonra kitabı elimden bırakıyordum.

Lâmbayı yakmadan, sobanın oyuntulu kapağından süzülüp yerdeki halının çiçekleri üzerinde oynaşan, türlü şekiller canlandıran alevin aksini seyrederek hayale dalmak hoşuma gidiyordu.

Bu alev akislerinde, hep Nurdanın yüzünü seyrederdim.

Sallana sallana uzayan, fırtınaya tutulmuş gibi çırpınan, kendi içinde tutuşmuş bir kuvvete zebun, şeytanî bir hevese râm olup çılgın gibi akseden kızıllı sarılı alevlerin, ondan farkı yoktu. Onun kadar güzel, onun kadar sıcak, onun kadar yakıcı idiler. Ben o alevi tutmak istemiş, elimi yakmıştım. Fakat ne kadar zevkli bir yanıştı. Yalnız tenimle değil, ruhumla da yanmıştım.

Alevlere dalgın gözlerimle bakıp kaldıkça, Nurdanın yüzü orada şekilden şekle giriyordu. Orada, bütün hayatımızı görüyordum; Nurdanın, pürüzsüz, şirin yüz çizgileri, ruhumu hırpalıyan hallerindeki bozuk, çatık, asık ifadelerine bürünüyor, dalgalı, salıntılı alevlerin arasında hareketleniyor, sert manzaralar alıyordu.

Hayalimin mahsulü olmasına rağmen yüreğimi üzen bu görünüşten, gözlerimi ayıramıyordum. Neden sonra silkinip kendime geldiğim zaman, korkulu bir rüyadan uyanmış gibi ürperiyordum. O zaman karanlıktan korkuyor, hemen lâmbayı yakıyordum. Aydınlık, sobanın yerde çırpınan alevlerini söndürüyor, korkulu, çirkin hayalleri siliyordu.

Iskeleye yanaşan vapurun düdüğünü sabırsızlıkla bekliyordum. Sonra, Nurdanın merdivenlerde öten ayak sesleri, beni büsbütün o anın hakikatine çekiyordu, az evvelki ürpertilerimi unutuyordum.

Nurdan, Istanbul dönüşü daima neşeliydi.

Gelir gelmez bana sesleniyor, soyunup dökünmeden, ilk rastgeldiği masanın, koltuğun, kanapenin üstüne, elindeki paketleri açıyor, bana, aldığı şeyleri bir bir gösteriyordu. Durmadan konuşuyor, gülüyor, şeytanca pırıltılar dolu gözlerile yüzüme bakarken, dudaklarının kenarında gizli mânalar geziniyordu.

Onun, serâzad bir kuş kadar şen ve şakrak o günlerini ne kadar seviyordum! O günler, Nurdan, ne kadar cana yakın, ne kadar güzel, ne kadar kadındı!

Bana, aldığı bir sürü cicibiciyi, aldığı yerlere, yaptığı pazarlıklara, dolaştığı mağazalara, ucuzluklarına, pahalılıklarına dair binbir türlü tafsilâtla gösterirken, elleri, bu dantelâ, ipek tafta, kadife yığınlarına, çiçekten çiçeğe dolaşan narin bir kelebek okşayışile dalıp çıkıyor, o yumuşak yığının temasından aldığı hazla gözleri süzülüyor, neş'esi artıyordu.

— Bak Rificiğim, diyordu, sana üç tane kıravat aldım. Dört tane de ipekli mendil aldım. Beğendin mi?

Beğenmemeğe imkân var mıydı?

— Bir robluk aldım. Rengi biraz açık ama, kumaşı iyi de, gözüm kaldı. Nasıl, beğendin mi?

Onu da beğenmemek kabil değildi

Nurdan, hayatımın o dönüm noktasında, bana ipek mendil, kıravat [illegible] bir boyunduruk alsa beğenecektim. Kendisine aldığı robluklar da, gene bana birer boyunduruktu. Belki İstanbuldanberi devam eden bir heyecanla, eve geldiği zaman yanakları hâlâ al al, merdivenleri dörder dörder çıktığı için hâlâ soluk soluğa, takdir ve hayranlık bekliyerek bana bu güzel şeyleri göstermesi, ne kadar unutturucu, ruhu ne kadar kavrayıcı bir şeydi.

Nurdan, demet demet, top top, renk renk kumaşları, hem hırçın, hem okşayıcı ellerile bir hayli hırpaladıktan sonra, paketleri dertop edip odasına götürüyor, sonra koşa koşa gelip benim koluma giriyor:

— Haydi Rifi, şimdi yemeğe! diyordu. Bak sana neler anlatacağım!

Neler anlatacağım dediği şey, o gün şehirde rasgeldiği son derece sade hâdiselerdi.

Tramvaydan düşen dikkatsiz bir yolcu, vapurda bir yolcu ile biletçi arasında çıkan münakaşa, bir sinema kapısında gördüğü fazla kalabalık, onun nazarında mühim hâdiselerdendi.

Kandillideki yalıda geçirdiğim seneleri birbirile mukayese edecek olsam, uzun kasvet yılları, gözümü açıp kapayacak kadar çabuk geçen mes'ud kısa zamanın yanında sönük kalır.

Nurdan, evlilik devresi müstesna, nişanlılık zamanımızın büyük bir kısmında, bana, belki kendisi de bilmeden, ömrümün en güzel hattâ biricik güzel mevsimini yaşattı.

(Arkası var)

AMCABEY VE ATOM!..

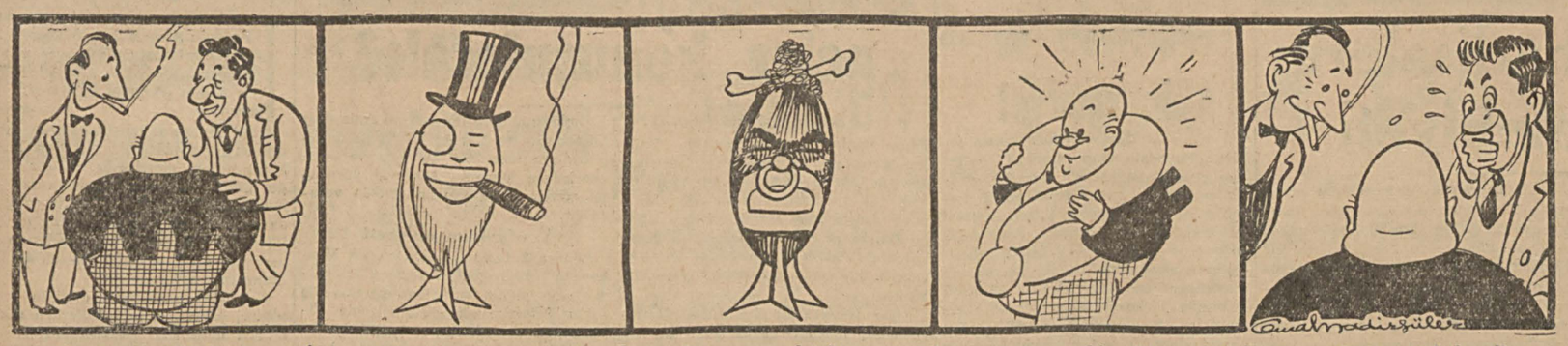

— Bu işte yetkili değiliz amma, biz de, atom hakkında, aramızda bir tartışma yaptık Amcabey...

... Arkadaşım, atom bombasının en medenî bir buluş olduğu fikrinde...

... Bense, en vahşî bir icad olduğu kanaatindeyim!..

... Anlaşamadık. Bir yol da Amcabeyimizin fikrini soralım, dedik. Sen ne dersin?..

A. — En insanî buluş diyeceğim. Çünkü arkasında bir yığın enkaz, bir sürü yoksul bırakmıyor, hepsini silip götürüyor!..

Küçük hikâye

Güftesiz beste

Nakleden: A. Hidayet Reel

Bundan nasıl bahsedeceğimi bilemiyorum. O kadar kuvvetli, o decere ince olmasına rağmen ruhların sükût ve ısrarla dolu derinliklerinde ifade edilmeden, açığa vurulmadan kalmış sevgiyi tasvir edecek kelimeleri ben nereden bulayım? Öyle iken gene, saf ve aynı zamanda ihtirasla dolu bir aşk macerası yazmak niyetindeyim. Basit hakikatlerin bin türlü özenti ve bezentiden daha tesirli olduklarına kail bulunduğum için o harikulâde sergüzeşti vaktile kaydetmiş olduğum hatıralarımın perişan ve intizamsız teferrüatile anlatmayı daha muvafık gördüm.

7 nisan

İç Erenköyüne taşındığımız üç hafta kadar oluyor. Önceleri yadırgadım ama, sonra yavaş yavaş bu sakin ve tenha muhite, geniş yapraklı ağaçların gölgelediği, çiçek kokularının doldurduğu, kuş cıvıltılarının, böcek mırıltılarının şenlendirdiği büyük bahçemize birden alışıverdim.

Her gün İstanbula inmek ihtiyacında olduğum için köyümüzün tek nakil vasıtası otobüsle gidip gelmeğe mecburdum. Evvelâ gözümde büyümüş olan bu seyahatlerden gün geçtikçe haz duymaya başladım. Ötedenberi etrafımı tetkik etmekten hoşlandığım için o zevkimi tatmin yolunda bu çeşid yolculuklardan daha iyi fırsat bulamıyacağıma kanaat getirdim. Beşerin türlü çeşidlerinden nümuneleri her zaman böyle bir yere toplamama imkân var mıydı?

Arabamıza her gün muhtelif duraklardan aynı saatte yirmiye yakın yolcu biniyor. Bir kısmı resmî daire ve banka memurları. Yaşlı ve orta yaşlı insanlar. Okudukları gazeteleri öğrendim. Konuştukları mevzularla yakınlık peyda ettim. Hattâ siyasî fikirlerine bile yabancı değilim. İki genç kız.. Daima temiz ve şık giyiniyorlar. Biri Telefon idaresinde, öteki tanınmış bir modistranın yanında çalışıyor. Otursalar da, ayakta da kalsalar yekdiğerinden ayrılmıyorlar ve durmadan konuşuyorlar. Güzel ve cana yakın şeyler.

En fazla gürültü eden ve bunun neticesi en fazla göze çarpan mektebliler grupu. Garib şey, en küçükleri en usluları da, en büyükleri şamatacının dik âlâsı. Yüzleri sivilce dolu. Mahcub ve mazlum görünmemek için işi zorla küstahlığa ve farfaralığa vurmak istiyorlar. Ekseriya mevzularını spor ve maçlar teşkil ediyor. Fakat bazan derslerden ve hocalardan da bahsediyorlar. Hocaları tenkide başladılar mı zavallıların iler lutar yerini bırakmıyorlar.

Bütün bu manasız ve fikîran şeklindeki yolcuların arasında yalnız «o» en fazla dikkati çekiyor. Eğer kıskanç olsam:

— Niçin ben de böyle biri olarak yaratılmadım?

Diye uzun uzun üzülüp duracağım. Doğrusu yakışıklı bir adam. Ama, bir Robert Taylor, bir Clark Gable değil. Fakat hoş ve sevimli. Zeki ifadeli bir yüzü, sakin bakışlı gözleri var. Elleri de çok zarif ve temiz. Otobüse girişi, yer bulursa oturuşu, bulamazsa ayakta duruşu ve oradan inişi bile ötekilerden büsbütün başka. O kadar insan arasında nasıl da kendini belli ediyor.

Otuz ile otuz beş arasında görünüyor. Memur grupu onu bazan ismile çağırarak selâmlıyorlar. Bu suretle adının Behiç Taylan olduğunu öğrendim. Merak ettim telefon rehberine de baktım. Civarımızda oturan Behiç Taylan Beyin mesleği kumaş dessenleri ressamı olarak gösteriliyor. Beyoğlunda camekânların her hangi birinde güzel bir emprime görsem:

— Acaba bu motifler onun güzel ve zarif ellerinden mi çıkmış?

Diye düşünüyorum. Benim onunla meşgul olduğum kadar o da bana dikkat ediyor mu, bilmem? Hiç zannetmiyorum. Çünkü herkesten başka, hafifçe mağrur tavrile otobüse girip bazan başile bazan da dudaklarile kendisine edilen aşinalıklara cevab verdikten sonra pencerenin önüne oturuyor, durmadan dışarıyı, adeta bakışları şaşırtacak şekilde hızla geçip kaybolan villâları, ağaçları seyrediyor. Müteessir mi, hayır. Hattâ mahzun bile diyemem. Yalnız biraz dalgın.

20 nisan

İki günden beri ihtiyar ve eski otobüsümüz yeni bir yolcu daha kazandı. Hem de ne yolcu! Fabrikadan çıktı çıkalı bu kadar güzel bir kızı taşımak şerefine nail olmamıştır sanıyorum. Behiç Taylanla aynı duraktan biniyor. Onun varlığı arabamızda ve müşterileri arasında daima olağanüstü bir hâdise teşkil ediyor. Yaşlı memurlar derhal konuşmalarına, hattâ siyasî münakaşalarına son veriyorlar. Yüzleri sivilceli mekteb talebelerinin gözlerile beraber ağızları da açılıyor. O kadar tatlı sarı saçları var ki.. insan, başına bir demet olgun başak takmış sanacak. Her halde boyalı değil. Çünkü ne ayva tüylü yanaklarında, ne incecik dudaklarında, ne de iri ve koyu elâ gözlerinde sun'i tuvaletten eser yok! Acaba, kimin nesi ve adı ne, o kadar merak ediyorum ki, sormayın!

25 nisan

Otobüsümüzün dalgın yolcusu bile onunla iştigalinden kendini alamadı. Üst üste iki defa Behiç Taylanı kaçamak bakışlarla sarışın genç kızı süzerken yakaladım Hem, öyle ani kıstırdım ki gözlerindeki ifadeyi benden gizleyemedi. Bu süzüşün derin bir hayranlığın eseri olduğunu derhal farkettim. Günler geçtikçe genç kızı daha sempatik, daha fevkalâde bulmaya başladığına da kanaat getirdim. Kızcağız, bütün araba halkile birlikte bu gerçekten enteresan adamın da dikkatini kendi üzerine çektiğini hissetmiyor mu? Muhakkak ki hissediyor, fakat aldırmaz görünüyor, hiç bir telâş ve heyecana düşmüyor.

30 nisan

Acayib, acayib olduğu kadar da tatlı bir aşk macerasının meraklı ve müteccessis bir müşahidiyim. Buna artık hiç şüphe yok. Behiç Taylan, Süheylâ Güranı hafifçe seviyor. Süheylâ, evet, genç kızın adı Süheylâ Güran. Geçen sabah yolda rastladığım posta müvezziine onu uzaktan göstererek ismini öğrendim. Peki, ya Süheylâ, Behiç Taylanın bu alâkasına yabancı mı? Hayır! Ona bakarken sık sık çarpışarak kirpiklerinin birbirine geçmesine sebebiyet veren göz kapaklarının hareketlerinden içindeki heyecanın dehşetini pekâlâ seziyorum.

Bazı günler Behiç ya İstanbula inmiyor, yahud da başka bir seferde iniyor. O vakit genç kızın körpe yüzünün çizgileri birdenbire artıveriyor, iri elâ gözlerinin bakışlarına hüzün ve teessür helezonları dolanıyor.

Artık, Süheylâyı Behiçten başka hiç bir yolcu, hiç bir şey ilgilendirmiyor. İkisi ne uygun bir çift olacaklar Allahım!

Bir gün birbirlerine daha sıcak, daha hararetli bakacaklar sonra da belki birden gülümsiyecekler ve konuşverecekleridir. Arkasından bir nişan.. bir de düğün.. Şu ihtiyar arabamız ne şairane bir aşkın beşiği oluyor.. Hayret!

15 mayıs

Bir adım bile ilerliyemediler. Hâlâ, ayni noktalarda.. Hep, birbirlerini gizliden gizliye süzüp duruyorlar. Adeta, onların hesabına ben sabırsızlanıyorum, ben sinirleniyorum. Mademki birbirlerinden hoşlanıyorlar, niçin konuşmaya ve anlaşmaya teşebbüs etmiyorlar. Böyle bir hareket, sabah, akşam beraber gidip gelen insanlar için yapılması o kadar kolay bir şey ki.. Hele sabahları ayni duraktan binerlerken pekâlâ münasib bir mevzu bulabilirler. Halbuki Behiç Taylan hiç sesini çıkarmadan genc kız, yol veriyor. O, altın başını biraz eğerek öne doğru ilerliyor, bu sırada hafifçe kızardığını görüyor ve kalbinin normal zamanlardan fazla çarptığını hisseder gibi oluyorum. Belli ki ötekinden bir küçük tebessüm bekliyor. Böyle bir iltifata nail olsa kendisi de derhal gülümseyiverecek! İkisi de genç, güzel ve serbest.. Birbirlerine tam biçilmiş birer kaftan!

16 mayıs

Bu akşam, gene onları düşünürken garib bir teessüre kapıldım. Sabahleyin otobüsümüz az kaldı bir kamyonla çarpışıyordu. O hengâme esnasında da yekdiğerile ihtiyarsız gözgöze geldiler. Bakışları kucaklaşıp sarmaş dolaş oldukları halde kendileri sakin ve hareketsiz kaldılar. Süheylânın bakışları adeta açıkça şöyle diyordu:

— Ne olur, artık bu mahçubluğa bir nihayet verelim de konuşalım, görüşelim. Her halde sizi ne kadar sevdiğimi anlıyorsunuz. Fakat bunu anlamamazlıktan geliyorsunuz. Yoksa, siz beni sevmiyor musunuz?

Behiç Taylanın bakışları da belki genc kızınkiler kadar sıcak ve ateşli idi. Fakat onlarda dile gelme ve yalvarma hassası ötekilerinki kadar kuvvetli değildi. Tam o sırada otobüs hareket etti. Gözler birden camlara döndü. Her ikisi de dışarıyı seyretmeğe koyuldular. Erkeğin zarif lâkin soluk dudaklarında acı bir kıvrım peyda oldu.

Boş yere niçin bu kadar üzülüyorum, bilmem? Her halde fazla vesveseli bir insanım galiba.. Görünüşte hayatın yakışıklılık, şıklık istikbali parlaklık gibi bir çok varlıklarına sahib olan bu adam niçin sevgiye ve kendisini sevene karşı bu derece kayıdsızlık göstersin. Mantıksız ve manasız şey! Her halde, bir gün, belki de yarın onları şu sıralardan birinde yanyana yekdiğerine sokulmuş, gülerek bıcır bıcır konuşurlarken göreceğim.

18 Mayıs

Tuhaf şey.. Süheylâ, kendisi ile meşgul olmadığı anda Behiç ona ne acayib nazarlarla bakıyor.. Otobüsten inerken ve kalabalığın arasında bariz sarışınlığı ile parlak bir altın leke gibi kaybolurken onu ne acayib nazarlarla takib ediyor.. Bu bakışlarında sevgi, şefkat, vecid ve ayni zamanda derin bir hüzün ve keder dolu.. Her halde bu işte bir sır var.. Birbirleri için ölen, bayılan o iki mahlûku birleşmekten gizli bir kuvvet menediyor. O kuvvet nedir, bir türlü bulamıyorum, tahayyül edemiyorum..

25 Mayıs

Behiç iki üç gündür yolcular arasında yok.. Ne oldu acaba, pek merak ediyorum. İzin aldı da dinleniyor mu; yoksa hasta mı; hiç şüphesiz Süheylâ benden fazla merak ve endişede.. Fakat keder ve yeis dolu yüzünü, gözlerini mümkün olduğu kadar benden saklamak istiyor. Mütemadiyen camdan dışarıya bakıyor. Ama, gözlerinin önünden hızla kayıp kaçan kırlardan, ağaçlardan, villâlardan hiç birini görmediği, onlara dikkat etmediği muhakkak.. İçimden gidip küçücük elini avuçlarımın arasına almak:

— Müteessir olma.. her halde yarın öbür gün sevgilin gene içimize karışacak ve bu sefer artık sükûtu yırtacak.. dile gelecek.. seninle konuşup görüşeceksin!

Diye teselli vermek duygusu kabarıyor ama, bir türlü cesaret edemiyorum.

26 Mayıs

Behiç bugün de görünmedi. Yarın da gelmiyecek.. bundan sonra hiç gelmiyecek.. gelemiyecek.. ruhum ve kalbim kan ağlıyor.. bu kadar yakışıklı, bu derece zeki ve müstaid bir gence ölüm nasıl acımadı, hayret ediyorum.. Onu aramızdan ne insafsızca, ne zalimce bir hareketle alıp götürdü. Ya Süheylâ bunu duyduğu zaman ne olacak.. o hali bir türlü düşünemiyorum, düşünmek istemiyorum.

Acı haberi bakın ben nasıl öğrendim. Otobüse girdiğim zaman memurlar grupu aralarında konuşuyorlardı. Evvelâ, havadan, bir gece evvel yağan yağmurdan bahsettiler. Sonra içlerinden birisi:

— Zavallı Behiç Taylan'ın öldüğünü tabiî duydun değil mi?

Dedi. Öteki sesini mümkün olduğu kadar hazinleştirmeğe çalışarak cevab verdi:

— Ya.. sorma, zavallıya çok acıdım.. ama, o da ne zamandanberi kalbinin bozukluğunu, ölmeğe mahkûm olduğunu biliyordu. Görmez miydin, kimse ile konuşmaz, görüşmez, yerinde sakin ve hareketsiz otururdu. Ah, tasavvur edemezsin annesi onu evlendirmek, bir tanecik oğlunun mürüvvetini görmek için nasıl çırpınır dururdu.. kısmet değilmiş!.

— Ah Süheylâ nerdesin.. gel bunları kendi kulağınla işit de, o yakışıklı ve sempatik insanın sana gururundan, çekingenliğinden değil, kendi feci âkıbetinin yaklaştığını bildiğinden dolayı açılamadığını öğren!

Fakat genç kız galiba bugün arabada yok.. Kimbilir belki de kederinden o da hastalandı.. a.. a.. hayır.. işte arkamdaki sıradaymış.. benim gibi o da bütün bunları duymuş.

İri koyu elâ gözlerinin pınarlarında birer damla yaş, camdan dışarıyı seyrediyor, fakat muhakkak ki gözlerinin önünden hızla kayıp kaçan kırlardan, ağaçlardan, villâlardan hiçbirini görmediği ve onlara dikkat edmediği muhakkak.. yüzü de saçları kadar sarı, tıpkı bir ölüm perisi gibi meyus ve hareketsiz oturuyor..

Ticaret Dünyası

Her ay muntazaman çıkmakta olan Ticaret Dünyası mecmuasının 6 ncı sayısı zengin mündericatla çıkmıştır. Bu nüshada, Toprak Ofisin çalışmaları, Etibankın 10 yıllık faaliyeti, Türk tütünleri, Beykoz kundura fabrikasının faaliyeti, ormancılık ve esnafın himayesi hakkında çeşidli yazılar vardır. Tavsiye ederiz.

Evlenme

Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Şirketi memurlarından B. Cavid Büyüktarhanın yeğeni Meliha Seçkin ile Adana Kadirli kazası eşrafından Hüsnü Coşkunun oğlu Rahmi Coşkunun evlenme törenleri dün akşam yeni Yolcu salonu üstündeki salonda kutlanmıştır. Tarafeyne saadetler dileriz.

Urfa İli Daimî Encümeninden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Urfa - Diyarbakır yolunun 0+480—0+613 üncü kilometreleri arasında yapılacak parke kaldırım işidir.

2 — Bu işin keşif bedeli (15509) lira (87) kuruş ve muvakkat teminatı (1163) lira (24) kuruştur.

3 — Eksiltme 18/12/945 salı günü saat 15 te Urfa İl makamında toplanacak Daimî Encümeninde kapalı zarf usulile yapılacaktır.

4 — Bu işe aid evrak şunlardır:
A — Keşif hulâsa cedveli,
B — Plân ve grafik,
C — Hususî ve fennî şartname,
D — Kapalı zarf usulile eksiltme şarnamesi,
E — Mukavele projesi,
F — Şose ve köprüler fennî şartnamesi,
G — Bayındırlık işleri genel şartnamesi.

5 — İstekliler bu işe aid evrakı Urfa Bayındırlık Müdürlüğünde ve Vilâyet Daimî Encümeninde görebilirler.

6 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için ihale tarihinden en az beş gün evvel Vilâyete müracaatle bu iş için ehliyet vesikası alacaklardır. Alacakları ehliyet vesikasını teminat mektub veya makbuzunu ve Ticaret Odası vesikasını teklif mektublarile birlikte ihale saatinden bir saat evveline kadar Vilâyet Daimî Encümeni reisliğine vermeleri lâzımdır.

7 — Postada vuku bulacak gecikmeler nazarı itibara alınmaz. (15748)

Ankara Tıb Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz için 35 aded tek kapaklı Erel marka çelik dolab alınacaktır.
2 — Muhammen fiatı 14000 liradır.
3 — Muvakkat teminatı 1050 liradır.
4 — Kapalı zarf usulile yapılacak olan ihale 24/12/1945 pazartesi saat 11 de Okullar Saymanlığında teşekkül edecek komisyonda yapılacaktır.
5 — İhaleye iştirak edeceklerin muvakkat teminatları, iki gün evvel yatırmış olmaları lâzımdır.
6 — İhale saatinden bir saat evvel makbuz mukabilinde zarflarını Okullar Saymanlığında teşekkül eden Komisyon Başkanına teslim etmeleri şarttır.
7 — Şartnamesi Fakülte idaresinde görülebilir. (16263)

CANLI TARİHLER XII

ÇIKTI

EŞREF ALBATI'nın Hatıraları

Çıkaran: TÜRKİYE YAYINEVİ Ankara Cad. 36

Külçe Bakır Satışı

Ergani Bakır İşletmesi Müdürlüğünden:

İstihsal etmekte olduğumuz Blister ve Rafine Külçe Bakırlarımın Yurd için taliblerine Maden istasyonu vagonda teslim.

Blister Bakırı Tonu 700 Lira

Rafine Bakırı Tonu 800 Liradan

satışları yapılmakta olduğu ilân olunur. (15108)

Harb tarihine kanla yazılan bir şeref destanı . .

Muztarib bir milletin zulme isyanı

NARVİK BASKINI

« Edge of darkness »

Fevkalâde rağbet dolayısile

Bugün LÂLE ve AR Sinemalarında

Sinemanın rakibsiz kahramanı — Perdenin eşsiz güzeli

ERROL FLYNN — ANN SHERİDAN'ın

yaratttığı canlı bir tarih, şahane bir film, eşsiz bir zaferdir.

BU SALI AKŞAMI

SÜMER SİNEMASINDA

İşte, beklenen büyük film: Holivud'un en büyük yıldızı

DEANNA DURBİN'in

GENE KELLY ve GALE SONDERGARD

ile yarattığı ilk büyük dramatik aşk filmi

EBEDÎ AŞK

SOMERSET MAUGHAN'ın meşhur romanından sinemaya alınan bu film Amerika sinemalarında hasılât rekorunu kırmıştır.

BÜYÜK BİR AŞK — ÇILGIN BİR İHTİRAS.

Bugün ELHAMRA Sinemasında

Medeniyet ve insaniyeti Nazi zulmünden kurtarmak için savaşanların korkunç mücadeleleri

Masum halkın kanına susamış NAZİLERİN esrarengiz plânı

CEHENNEM KUŞLARI

Seyredenleri korkudan titretecek muazzam film

TÜRKÇE SÖZLÜ

LEE POWELL — HERMAN BRİX — ELEANOR STEWART

Nazilerin Okyanuslarda kullanmak için keşfettikleri ölüm saçan torpillerin plânlarını meydana çıkarmak için binbir tehlikeye göğüs geren kahraman bahriyelilerin baştanbaşa heyecan dolu şanlı menkibeleri.

Bugün matineler saat 11 de başlar.

Bütün şehir halkı bu hafta

SARAY SİNEMASINDA

Kemali muvaffakıyetle gösterilmekte olan ve

PHYLLİS CALVERT ve PATRİCİA ROCK

tarafından yaratılan

2000 KADIN

filmini görmek üzere koşuyor. Yeni, ihtiraslı ve şayanı hayret bir mevzu. Bütün hafta için numaralı yerlerinizi evvelden aldırınız.

şaheserinde ilk kadın rolünü oynuyor.

İstanbul Vilâyeti Dağıtma Heyetinden:

Eylûl ve ekim aylarına aid elektrik makbuzlarile halka ampul dağıtılacaktır. Ampul almak istiyen istihkak sahiblerinden 110 voltluk ampul istiyenlere makbuz muhteviyatı kaç kilovat olursa olsun üç ampul, 220 voltluk istiyenlere beş ampul verilecektir. Bir makbuzla hem 110 ve hem de 220 voltluk ampul verilmez. İstihkak sahiblerinin aşağıda isim ve adresleri yazılı bayilere müracaatleri ilân olunur. (16317)

Fazıl Harmankaya	Galata Kaldırım Cad. 76
Şerif Gürbüzler	» Hezaran Cad. 119
Mümin Ünal	» Haraççı sokak No. 31/33.
Yahya Gün	İstanbul Küçükmustafapaşa Cad. 321/5
Radyo Salonu	G. Dedekaş Galata Voyvoda Cad. 4.
» »	» » İstiklâl Cad. No. 191.

HALKIN DİLİNDEN

DİLEKLER, ŞİKÂYETLER VE FİKİRLER

Canavar düdükleri olmaması yüzünden cankurtaran otomobilleri icab eden süratle hareket edemiyorlar

Okuyucularımızdan Talât Bayker yazıyor:

«Geçenlerde fabrikalardan birinde bir kaza vukua geldi, parmakları kesilmesi neticesi ağır surette yaralanan bir işçinin hastaneye nakli işinde görülen zorluk, benim bu mektubu size yazmama sebeb oldu. Bahsettiğim yaralıyı götürecek cankurtaran otomobili çok geç geldi. Çünkü canavar düdüğü ile mücehhez olmadığı için sokaklardan, caddelerden hızla geçememişti.

Bu eksik teçhizatlı hasta taşıma otomobillerinin maazrası şöyle cereyan etmiştir: Geçen ağustos ayında Belediye cankurtaran otomobilleri ekipine sekiz araba daha ilâve etti. Fakat bunlar sırf bu iş için yapılmamış oldukları cihetle canavar düdükleri yoktu. Zira şasiler Avrupadan getirtilmiş, karoserleri burada imal edilmiş olduğundan tabiatile düdük de konulamamıştı Fakat hizmet dışı edilen 116 ve 136 numaralı arabaların düdükleri bunlara takılabilirdi. Halbuki 1945 ağustosundanberi cankurtaran otomobilleri alelâde taksi klaksonlarile sefere çıkmaktadırlar. Bu hal yukarıda arzettiğim gibi sebeb oldukları gecikme dolayısile kazaya uğrıyanların ve yaralıların vaktinde tedavi görememelerini ve hayatlarının tehlikeye düşmelerini mucib olmaktadır. İlgililerin dikkatini çekmenizi dilerim.»

***

Vaktile, sömikok alabilmeleri için beklemeleri söylenenlere şimdi kömür verilemiyor

Kadıköy, Cevizlik Tevfikbey sokağı 1 numarada okuyucumuz M. Şimşekten şu mektubu aldık:

«Memur olduğum için mutemed vasıtasile ağustos ayı içinde kok kömürü ordinomu aldım. Bu sırada sömikok kömürü bitmişti. Oturduğum yer üst kat olduğu cihetle tam kok kömürü zayıf gelecekti. Bundan dolayı Kömür Dağıtma bürosunun Galatada yeni Gümrük binasının üçüncü katındaki müdiriyete müracaat ederek bana sömikok verilmesi imkânı olup olmadığını sordum. O da:

— Beklerseniz alırsınız!

Cevabını verdi. Kış bastırdı, soğuklar geldi. Hâlâ bekliyoruz. Dağıtma yerinde sömikok kömürü var. Fakat müdürden emir gelmeyince vermiyorlar. Tekrar kendisine müracaat ettiğim zaman:

— Ya beklersin, ya paranı geri veririm!

Dedi. Bu ay içinde dağıtılabileceğini söylüyorlar. Ya, o da evvelki sözler gibi boşa çıkarsa, Ocak ayına kalırsa. Biz o zamana kadar donalım mı? Bu yıl da böyle geçti diyelim Fakat Ticaret Bakanlığı İstanbulun bu kömür içindeki intizamsızlığının hiç olmazsa gelecek yıl önüne geçmeği sağlamayı düşünüyor mu acaba?»

***

Burgaz adasındaki Nahiye Müdürlüğünün bayrağı

Yüksek Ticaret ve Ekonomi okulu öğrencilerinden okuyucumuz Ferhad Erkoç bildiriyor:

«Burgazadası nahiye müdürlüğü binasının önünden bilhassa tatil günleri geçenler onun üstünde ötesi berisi güve yeniklerile delik deşik olmuş lime lime bir Türk bayrağının -kendisine hiç yakışmıyan bir hüzünle- dalgalanmakta olduğunu içleri sızlıyarak görmektedirler. İlgililerden bu bayrağın hemen yenilenmesini bekleriz.»

***

Memurlarla birlikte işçilere de yardımı düşünelim!

İstanbul Tıb Fakültesi talebesinden Nureddin Taşkent bize gönderdiği bir mektuba başlık olarak şu cümleyi koymuştur, «Memurlarla birlikte işçilere de yardımı düşünelim!» Okuyucumuz haklı dileğini böyle izah ediyor:

«Harb yıllarında memurlar çok darlık ve sıkıntı çektiler. Bu inkâr edilemez bir gerçektir. Fakat acaba, resmî veya yarı resmî müesseselerde ve fabrikalarda çalışan işçiler daha müreffeh bir hayat mı geçirdiler? Hususî müesseselerdeki işçiler gibi onların gündelikleri arttırılmadı ve kendilerine ancak bir öğle yemeği verilmekten başka bir yardım yapılmadı. Gelecek yıl için memurlara yapılan yardımların kesilmesine karşılık onların maaşlarının bir derece yükseltilmesi tasavvur ediliyor. Lâkin işçiler için hiç bir şey tasarlandığı yok. Benim babam Tekel idaresinin bir fabrikasında çalışıyor. Annem ve iki kardeşimle birlikte bana bakıyor. Tekel idaresinin mamulâtı içinde bir mislinden tutun da bir kaç misli fiatları artmış maddeler var. Buna karşılık işçilere şimdiye kadar bir zam yapılmamıştır. Hususî müesseseler, hayat pahalılığı nisbetinde işçilerinin ücretlerini arttırdılar. Resmî ve yarı resmî müesseseler de bunlara uymalı değil midirler? Gelecek sene için ilgililerin bu meseleyi gözden uzak tutmamalarını temin yolunda mektubumun gazetenizin (Dilekler sütunu) nda neşrini rica ederim.»

***

Tramvay amelesi Şişlide vakitsiz gürültü ediyorlar

Şişli, Bomonti civarında Akdeniz apartmanında oturan tüccardan okuyucumuz Mevlûd Alyanak yazıyor:

«Tramvay idaresi Şişlinin Bomonti civarındaki yollarını tamir ettiriyor. İyi ve yerinde bir teşebbüs! Fakat yola konulmak üzere getirilen veya yoldan çıkarılan başka yere taşınmak istenilen taşlar, her nedense, mutlaka halkın rahatsız edilmesi lâzımmış gibi, geceleri sabaha karşı paldır küldür yerden alınıp kamyona konuyor, yahud patküt kamyondan yere atılıyor. Bu hal sürelerdenberi devam etmekte ve tatlı uykularımızdan uyanıp yataklarımızdan sıçramamıza sebebiyet vermektedir. Tramvay idaresi, kendisinin bağlı olduğu Belediyenin akşam saat ondan sonra sabahleyin sekizden evvel halkın huzurunu ihlâl edecek gürültüleri yasak eder bir nizamı bulunduğunu bilmiyor mu? Tramvay idaresi âmirlerinin taşların getirilmesi ve götürülmesini normal zamanlarda yapmaları için amelesine kat'î talimat vermesini rica ederim.»

***

Baytarın kâğıdları değil baytariye kâğıdları unutulmuş!

Gazetemizin 2-12-945 tarihli sayısında bir okuyucumuzdan aldığımız mektub üzerine Çanakkale vapurunun geçen pazar akşamı Bandırmadan hareket ettikten sonra geri döndüğünü ve buna baytarın kâğıdlarını unutmuş olmasının sebeb gösterildiğini yazmıştık. Devlet Denizyolları idaresinden bu yaziya karşılık bize vaziyet şu şekilde izah edilmiştir:

«Unutulan baytarın kâğıdları değil, baytariye kâğıdlarıdır. Vapur, Bandırma iskelesinden ayrılır ayrılmaz kaptan gemideki hayvanlara aid baytarlık sahadetnamesinin acenta memurunun yanında bulunmadığını öğrenince üçüncü kaptanı sandalla iskeleye göndererek sahadetnameyi aldırmış ve gemi yoluna devam etmiştir. İskele ile vapur arasındaki mesafe iki gemi boyu kadardı. Şahadetnamenin alınması işi ise ancak on dakika devam etmiş ve İstanbula tam vaktinde gelinebilmiştir.»

***

Kayıb aranıyor

Babaeski Cezaevinde İsmet Naci Çolaşan imzasile:

«Bir vakitler Ankarada şoförlük yapmış olan Babaeskinin Hacıhasan mahallesinden babam Zahid Çolaşandan uzun zamandanberi haber alamadım. Gören ve bilenlerin insaniyet namına adresime bildirmelerini rica ederim.»

JANE EYRE

Pek Yakında Çıkıyor.

Çıkaran: TÜRKİYE YAYINEVİ Ankara Cad. 36

Elektrik Malzemesi Alınacak

İçel İlinden:

Anamur ve Mut kasabaları elektrik tesisleri için bakır tel, izalatör ve tablo malzemesi vesaireye ihtiyac vardır. Satmak istiyenlerin malzemenin nevi ve evsaflarına aid bilgiyi almak üzere İl Makamına müracaatleri. (16309)

KEMAL KAYA

MERCAN ADALARINDA BİR İSTANBUL ÇOCUĞU

Türk Robinson ismini de verebileceğimiz bu kitab çocuklarımıza öğüd verecek bir kıymettedir. Fiatı 125 Kr. BERKALP KİTABEVİ — Ankara

İKTİSAD FAKÜLTESİ ALBÜMÜ ÇIKTI

Arkadaşların albümlerini aşağıdaki adresten 3 lira mukabilinde derhal posta ile aldırmaları rica olunur.

ADRES: Osman Atabakan, Kadıköy, İnönü caddesi No. 13.

Tokad C. Savcılığından:

1 — Tokad merkez Ceza ve Tutum Evinin 1/1/946 gününden 1/1/947 gününe kadar bir yıllık en az 400,000, en çok 500,000 lira ekmek ihtiyacı 2490 sayılı kanunun 51 inci maddesi mucibince kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Ekmeğin beheri 7,50 kilogramı için elyevm mahallî belediyece rayici bulunan 24 kuruş 83 santim bedel tahmin edilmiştir.

3 — En çok ihtiyaç miktarının tutar bedeli 12400 liradır. Bu miktarın %7,5 kuruş hesabile muvakkat teminat olmak üzere 930 lira emanet suretile maliye veznesine nakden yatırılarak makbuzunun veya bu miktar banka mektunun teklif mektubuna bağlanması lâzımdır.

4 — Şartname ve mukavele hakkında malûmat ve izahat almak istiyen talibler her mesai saatinde Cezaevi Müdürlüğüne müracaatle görür ve öğrenebilirler.

5 — Eksiltme 31/12/945 pazartesi günü saat 10 da Tokad C. Savcılığı makamında teşekkül edecek komisyon huzurile icra ve zarflar açılacaktır.

6 — Talibler teklif mektublarının muayyen gün ve saatte komisyona verilmesi gerek olduğu ilân olunur. (16154)

SATIN ALINACAK HİSSE SENEDLERİ

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Umumî heyetimizce 21 mart 938 tarihinde ittihaz edilen karar mucibince satın alınması icabeden Bankamız B tertibi hisse senedlerinden eşhas elinde bulunup bugüne kadar Bankamıza ibraz edilmemiş olanlarına aid bedeller hâmilleri emrine amade bulundurulmakta olduğundan bu gibi B tertibi hisse senedi hâmillerinin hisse senedlerile beraber nihayet 31/12/945 tarihine kadar Bankamız Merkez ve Şubelerine müracaatle hisselerine tefrik edilen bedelleri almaları lüzumu ilân olunur. (16053)

KİBAR

KİBAR

Defne sabunu

EMSALİNDEN ÇOK YÜKSEKTİR.

KİBAR DEFNE TUVALET SABUNUNU

ısrarla isteyiniz. Tel: 21526

Ankara Tıb Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz dershanesi için 125 aded Sandalya alınacaktır.
2 — Tahmin edilen fiat 4718 lira 75 kuruştur.
3 — Muvakkat teminat 345 liradır.
4 — Taliblerin 20/12/945 perşembe günü saat 11 de Okullar Saymanlığında yapılacak eksiltmede hazır bulunmaları..
5 — Eksiltmeye gireceklerin 1 saat evvel muvakkat teminatlarını Okullar Saymanlığına yatırmış olmaları lâzımdır.
6 — Şartname ve fenni şartname Ankara Tıb Fakültesi Müdürlüğünden görülebilir. (16164)

Elektrikçilere Müjde

16, 25, 35, 50 lik

Elektrolitik Bakır Havaî Kablolar

Çok ucuz fiatla satışa çıkarılmıştır. İstiyenlerin İstanbulda 41388 veya 40404 telefon numaralarına.

Taşradan: Galata posta kutusu 1645 adresine müracaatleri.

FİKRİ T. KARDEŞ

Otomobil ve Makinist Okulu

Yeni devre 10 aralık 1945 te açılacak mart başlangıcında sona erecektir. Pratik alanda bir makinist şofore yaraycak bilgileri içinde toplayan yeni öğretim programımızla, yetiştirdiklerimize kazançlı bir istikbal temin ediyoruz. Meslek ve sanatı olmıyanalr, askerlik ödevini motörlü birliklerde yapacaklar için bu, bir fırsattır. Kayıdlara başlandı. Ücret tutarı 102,5 lira. İstiyenlere program gönderilir. Bomonti Tramvay durağı, Tel: 80259. Müracaat öğleden sonra.

İstanbul Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Miktarı aded		Tahmin bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.
1	Torna tezgâhı (Storebro marka S. A. 205 S. S. modeli. Seyyar ve sabit yatak, torna aynası ve bunlarla mücehhez)	10627 —	797 03
1	Amerikan aynası (Üç çeneli 9 eb'adlı)	254 —	19 05
		10881 —	816 08

1 — Yukarıda cins ve marka evsafı yazılı bir aded torna tezgâhı ile bir Amerikan aynası Taksim - Ayazpaşada Jandarma Müfettişliği binası içindeki komisyonumuzda 19 aralık 945 çarşamba günü saat on beşte yapılacak kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır. Her ikisinin bir istekliye ihalesi caiz olduğu gibi ayrı ayrı isteklilere ihalesi de caizdir.
2 — Tahmin bedellerile ilk teminatları yukarıda hizalarında yazılıdır.
3 — Şart kâğıdı ve kataloğ her gün komisyonumuzda görülebilir.
4 — İsteklilerin istiyecekleri kaleme aid ilk teminat Malsandığı makbuzu veya banka kefalet mektubunu ve şart kâğıdında yazılı diğer belgeleri havi teklif zarflarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyonumuzda bulundurmaları. (16003)

DERİ SATILIYOR

Ticaret Ofisi Umum Müdürlüğünden:

Malın cinsi		Fiatı Lira	Kr.
Keçi çantalık preseli renkli deri	10 Dsm²,		85
Süet deri (işlenmiş)	»	1	25
İşlenmiş deri	»	1	75
(GLASELER)			
		Lira	Kr.
Siyah Glase	Kalite No. 6		50
» »	» » 5		95
» »	» » 4	1	05
» »	» » 3	1	15
» »	» » 2	1	25
» »	» » F,F	1	45
Renkli Glase	Kalite No 6		55
» »	» » 5	1	00
» »	» » 4	1	10
» »	» » 3	1	20
» »	» » 2	1	30
» »	» » F,F	1	50

(15933)

Çuval Satişı

Toprak Mahsulleri Ofisi İzmir Subesi Müdürlüğünden:

Şubemiz depolarında mevcud cins ve miktarları aşağıda yazılı çuvallar 19/11/945 günkü arttırmada teklif edilen fiatlar düşük görüldüğünden bu kere asgari 10.000 lik partiler halinde yeniden açık arttırmaya çıkarılmıştır.

Talib olanların 15/12/945 cumartesi günü saat 11 de beher parti için 750 şer lira teminat akçesile birlikte Izmir şubemiz Muamelât Şefliğine başvurmaları ilân olunur.

Çuvallar her gün Alsancaktaki çuval depomuzda görülebilir. (15641)

Çuvalın cinsi	Adedi
Sağlam kanaviçe un çuvalı	43,500
Az kullanılmış kanaviçe un çuvalı	12,000
Müstamel zahire çuvalı	32,300
Iskarta un çuvalı	8,700

EV BUHRANINA ÇARE BULUNDU

5000 lira: Üç oda banyo, konfor

3000 lira: Memleketimizin her köşesinde asrî köy ve amele evleri.

Bir ayda inşaat ve teslim, Galata, Yolcu salonu karşısında 6 ncı Vakıf Han

BENGÜ

Küçük Evler Yapı Şirketi

Bursa Birinci Sulh Hukuk Yargıçlığından: 945/70

Bursada Şekerhoca mahallesinde 2 numaralı evde mukim iken intiharen ölen Ahmed oğlu Dr. Lûtfi Karlovanın terekesine mahkemece el konulmuş ve ölünün karısı Hâdiye Karlova ile oğlu Erdalup Almanyada bulundukları istihbar edildiğinden ölünün metrûkâtını almak üzere mirasçıların tarihi ilândan itibaren üç ay ve ölü zimmetinde alacak ve borçları olanların bir ay zarfında vesikalarile mahkemeye müracaat eylemeleri ilân olunur. (16181)

Kaçırılmıyacak fırsat

SATILIK EMLÂK

1 - Göztepede 5 dönüm bahçeli fevkalâde bir köşk, 2 - Kadıköy Çiftehavuzlarda gayet modern ve bahçeli bir köşk; 3 - Modada iki daireli kârgir bir villâ; 4 - Lâlelide tramvay caddesinde: cephesi 10 ve derinliği 30 metre bir arsa.

Müracaat yeri: Bahçekapı Celâl Bey Han No. 27, Tel: 21818

ÜROLOG - OPERATÖR

Dr. Suphi Arın

İdrar yolları ve tenasül hastalıkları

Tel: 49284; Taksim Siraserviler 59

Gebze Hukuk Yargıçlığından: 945/375

Gebzenin Şemseddin köyünde oturan Ali kızı Seher Yılmaz tarafından kocası Istanbulda Asmaaltı Kalçın sokak Cebeli han No. 3 de mukim Şevket Yılmaz aleyhine açtığı sulh teşebbüsü davasında dava olunan Şevket Yılmazın ikametgâhının meçhuliyetine binaen Cumhuriyet gazetesile ilânen tebligat yapılmasına ve yargılamanın 18/12/945 saat ona talikına karar verilmiş olduğundan yargılanma gününde mahkemede hazır bulunması ve aksi takdirde atiyen ikamesi zarurî olan boşanma davasına dahi davetiyesi makamına kaim olmak üzere H. U. M. kanununun 499 uncu maddesi hükümlerine tevfikan ilânen tebliğ olunur. (16305)

NEOGAL

ÜYÜZ ve CİLD

Kaşıntılarının ilâcı

İnebolu Asliye Hukuk mahkemesi 386

Avara mahallesinden Osman Yumralı tarafından dava olunan Ahmed aleyhine açılan kayıd tashihi ve ferağa ihbar davasında dava namına çıkarılan davetiyede adresi meçhul için tebliğ edilmediği görülmüş ve davetiyenin ilânen yapılmasına karar verilmiş mahkeme de 24/12/945 pazartesi günü saat ona bırakılmıştır. Belli günde gelmez veya kendisini temsilen bir vekil göndermezse hakkında gıyab muamelesine tevessül edileceği ilân olunur. (16173)

TÜRKİYE İMAR BANKASI

KURULUŞ TARİHİ: 1928

Tamamen Ödenmiş Sermayesi : 1.000.000 T. L.

İhtiyat akçesi : 184.837 T. L.

İstanbul, Yenipostane arkası, Aşirefendi Caddesi, İmar han No. 35 - 37

Telgraf adresi: İSTANBUL İMAR — Telefon: 24527 - 24528.

Her türlü banka muameleleri yapar, demiryolu, şose, köprü, binalar inşası için şirketler kurar, inşaat müteahhidlerini finanse eder.

Ticari muamelelerde bulunur.

Mevduata verilen yıllık faizler:

Tasarruf mevduatına: % 3 1/2 Diğer mevduata: % 3

Şose Tamir Ettirilecektir

İzmir İli Daimî Komisyonundan:

İzmir - Torbalı yolunun 30+500—34+300 kilometreleri arasındaki şosenin esaslı tamir işi 36468.64 lira keşif bedeli üzerinden 8/12/945 gününen itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 28/12/945 cuma günü saat 15 te Izmir Ili Daimî Komisyonunda yapılacaktır. Geçici güvenlik akçesi 2735.15 liradır. Bu işe aid kapalı eksiltme şartnamesi, sözleşme projesi, keşif silsilei fiat cetveli, hususî şartname, Bayındırlık işleri genel şartnamesi ve umumî fennî şartname, Izmir, Ankara, Istanbul Bayındırlık Müdürlüklerinde tetkik olunabilir.

Isteklilerin eksiltme gününden üç gün evvel Izmir Ili makamına müracaatle ehliyet vesikası almaları lâzımdır.

Isteklilerin 2490 sayılı kanunun hükümleri dahilinde hazırlıyacakları 2735.15 liralık geçici güvenlik akçesi, ehliyet vesikası, 1945 yılı Ticaret Odası vesikasını muhtevî kapalı teklif zarflarını yukarıda yazılı muayyen gün ve saatten bir saat evvel komisyon reisliğine tevdi ile makbuz alacaklardır.

Postadaki gecikmeler kabul olunmaz. (16162)

MALTEPE YAPI ve İMAR KOOPERATİFİNİN

Ucuz, sağlam, zarif ve bahçeli kârgir evlerine hissedar olmak istiyen yurddaşların, bu yıl sonuna kadar İş Bankası İstanbul Şubesindeki 13591 numaralı hesaba 500 lira göndermeleri ve fazla izahat için merkezimize veya Karaköydeki Foto GÜNEŞ'e müracaatleri.

Kesafeti 3500 Kg. M³ olan

HEREKİ SOMAKİ MERMER TAŞI Ocağı

istihsalâta başlamıştır.

1 — Ehven fiatla bina, yol, köprü v.s. kârgir inşaata çok elverişli

MOLOZ TAŞLARI

2 — Gene çok ucuz fiatla kaplama ve tezyinat için muhtelif renklerde her eb'ad ve kalınlıkta

CİLÂLI HEREKE TAŞI

3 — Sütun, merdiven ve emsali masif inşaat için her eb'adda

BÜYÜK BLOK HALİNDE HEREKE TAŞI

Teslimat derhal yapılır.

Müracaat yeri:
Galata, Voyvoda caddesi, Assikürazioni han No. 34 - 41, Tel: 40628,
Telgraf adresi: CEBENCO — İstanbul, Posta kutusu: 1278 İstanbul.

Seyhan İli Daimî Encümeninden:

Adana merkez ilçesinin 1946 yılı çanak, çömlek, testi gibi toprak kablar ve kumdan maada kireç, taş ve emsali mevaddın rüsumu nisbiyesi 12 aylığı (13405) lira (68) kuruş bedeli sabıkı üzerinden kapalı zarf usulile ve arttırma suretile satışa çıkarılmıştır.

Ihale 27/12/1945 perşembe günü saat (11) de İl Daimî Encümeninde yapılacaktır.

Isteklilerin muhammen bedelin %7,5 u nisbetinde muvakkat teminatlarile, Ticaret Odası vesikalarını havi teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel İl Daimî Encümen Başkanlığına vermiş olmaları lâzımdır.

Şartname her gün İl Daimî Encümeninde görülebilir. (16064)

Ankara Tıb Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz için yazıhane, kartoniyer, etajer, kütübhane, gardrop, maroken koltuk, döner koltuk vesaire alınacaktır.
2 — Alınacak mefruşat 27 kalemden ibarettir.
3 — İhale kapalı zarf usulile yapılacaktır.
4 — Muhammen fiatı 14200 liradır.
5 — Muvakkat teminat 1065 liradır.
6 — Taliblerin 26/12/945 tarihine raslıyan çarşamba günü saat 15 te Okullar Saymanlığında teşekkül edecek komisyonda hazır bulunmaları.
7 — İhaleye iştirak edeceklerin bir gün evvel teminat mektublarını Okullar Saymanlığı veznesine yatırmış bulunmaları ve ihale saatinden bir saat evvel zarflarını Okullar Saymanlığındaki komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.
8 — Şartname, resim ve fennî şartnamesi Fakülte İdaresinde görülebilir. (16313)

Devlet Orman İşletmesi Kozan Müdürlüğünden:

Bölgesi	Havzası No.	Cinsi	Miktarı kental	Muhammen bedel Lira K.	Teminat Lira K.	Nakledileceği yer
Akdam	57	Meşe kömürü	2000	7 00	1050 00	İmamoğluna
Taşköprü	90	» »	4000	7 00	2100 00	Kadirli deposuna
Akarca	146	» »	1000	7 00	525 00	Kesmeburun
»	152	» »	1500	6 50	731 25	»
			8500	Yekûn		
Sırkıntı	123	Çam enkaz odunu	7000	1 90	997 50	İmamoğluna

1 — Yukarıda mevkii, cinsi, miktarı ve nereye taşınacağı yazılı meşe kömürü ve çam enkaz odununun yapılması ve taşınması listede gösterilen miktarlardan beş parti halinde açık eksiltmeye konulmuştur.
2 — Eksiltmeye aid şartname Orman Genel Müdürlüğünde, Adana, Kozan İşletme Müdürlüklerinde ve Kadirli, Horzum, Akdam, Sırkıntı Bölge Şefliklerinde görülebilir.
3 — Eksiltme 20/12/945 günü saat 9 da Kozan Orman İşletme binasında yapılacağından taliblerin ilk teminatları ve evrakı müsbitelerile birlikte komisyona müracaatleri. (16294)

Çifteler Köy Enstitüsü ve Eğitim Kursu Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı		Muhammen bedeli Lira K.	İlk teminatı Lira K.	İhalenin yapılacağı Gün	Tarih	Saat
Sadeyağ	10000	kilo	60000 00	4500 00	Cuma	4/1/946	10
Beyaz peynir	3000	»	6300 00	472 50	»	»	10,15
Sığır eti	20000	»	14000 00	1050 00	»	»	10,30
Koyun eti	10000	»	13000 00	975 00	»	»	10,40
Bulgur	10000	»	5800 00	435 00	»	»	10,50
Pirinç (Tosya)	9000	»	13500 00	1012 50	»	»	11,00
Nohud (İspanyol)	5000	»	2000 00	150 00	»	»	11,10
Fasulye	7500	»	4500 00	337 50	»	»	11,20
Mercimek (Kırmızı)	3000	»	2100 00	157 50	»	»	11,30
Mercimek (Yeşil)	3000	»	1560 00	117 00	»	»	11,40
Patates	7500	»	1875 00	140 63	»	»	11,50
Soğan (Kuru)	5000	»	1250 00	93 75	»	»	12,00
Yumurta	15000	aded	1200 00	90 00	»	»	14,00
Makarna	5000	kilo	3750 00	281 25	»	»	14,10
Arpa şehriye	2500	»	1875 00	140 63	»	»	14,20
Üzüm pekmezi	1500	»	1200 00	90 00	»	»	14,30
Tahin	2500	»	3625 00	271 88	»	»	14,40
Çekirdeksiz üzüm	3000	»	1800 00	135 00	»	»	14,50
İncir	3000	»	1800 00	135 00	»	»	15,00
Sucuk	1500	»	2700 00	202 50	»	»	15,15
Tahin helvası	1500	»	2325 00	174 38	»	»	15,30
Zeytin tanesi	3500	»	4375 00	328 13	»	»	15,45

1 — Çifteler Köy Enstitüsünün yiyecek maddeleri 2490 sayılı kanun gereğince kapalı zarf ve açık eksiltme ile pazarlığa çıkarılmıştır.
2 — Yukarıda yazılı yiyecek maddelerinden muhammen bedelleri 5000 lirayı geçenler hizalarındaki gün ve saatlerde kapalı zarf usulile, diğerleri ise gene hizalarındaki gün ve saatlerde açık eksiltme suretiyle satın alınacaktır.
3 — Şartnameler her gün Eskişehirde Enstitü Bürosunda görülebilir.
4 — Eksiltmeye iştirak edecek taliblerin yukarıdaki esaslar dahilinde muvakkat teminatlarını, Malsandığına yatırmaları, ticaretle uğraştıklarına dair vesikalarını yanlarında bulundurmaları.
5 — Kapalı zarfla ihalesi yapılacak maddelere talib olanların muvakkat teminatlarını ve teklif mektublarını, ticaretle meşgul olma belgelerini, her maddeye aid ihale saatinden bir saat önce komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri şarttır. Posta ile gönderilib de her hangi bir sebebden dolayı eksiltme saatine yetişmiyen teklif mektubları kabul edilmez.
6 — Eksiltmeler Eskişehirde Köy Enstitüsü Bürosunda 4/1/946 cuma günü teşekkül edecek komisyon huzurunda yapılacaktır. (16063)

TURAL Komprimeleri

GRAFİKA

ÖKSÜRÜK ve BRONŞİTE KARŞI

BÜTÜN ECZANELERDE ARAYINIZ

Askerî Fabrikalar Genel Direktörlüğü Ticaret Şubesi Müdürlüğünden:

1 — 500 Kg. Kilingrit kâğıdı 1 mm. kalınlıkta
500 » » » 1,5 » »
1000 » » » 2 » »
1100 » » » 2,5 » »
600 » » » 3 » »
500 » » » 3,5 » »
500 » » » 4 » »

olmak üzere (7) kalem malzeme satın alınacaktır.
2 — Ihalesi: 17/12/945 pazartesi günü saat 15 te Ticaret Şubesinde yapılacaktır.
3— Şartname parasız olarak her gün Ticaret Şubesinden alınabilir.
4 — İsteklilerin belli gün ve saatte %7,5 teminatlarile birlikte Ticaret Şubesine gelmeleri. (15883)

HURDA DEMİR SATIŞI

Türkiye Şeker Fabrikaları A. Ş. İstanbul Bürosundan:

Lüleburgazda Sarmısaklı çiftliğimizde bulunan takriben 26 ton hurda demir 4/1/1946 cuma günü saat onda açık arttırma ile satılacaktır. İsteklilerin malı mahallinde görebilecekleri, arttırmaya iştirak için de veznemize teminat akçesi olarak 500 lira yatırdıktan sonra yukarıda yazılı gün ve saatte Bahçekapıda Taş Handaki Büromuzda hazır bulunmaları ilân olunur.

Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü Eksiltme ve İhale Komisyonundan:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltme ve ihalesi yapılacak olan her ay birer kitab halinde 12 aylık Harici Ticaret Aylık İstatistiklerinin baskısıdır.
2 — Bir seneliği 400 forma tahmin olunan bu eserlerin yalnız aralık ayı 300 - 500 nüsha ve diğer ayları 150 - 300 nüsha olacaktır.
3 — Bu eserlerin 16 sahifelik beher forması için 75 lira üzerinden ceman 30,000 lira bedel tahmin edilmiştir. %7,5 hesabile muvakkat teminat vesikası verilmek lâzımdır.
4 — 1946 eksiltme 1946 ocak ayının 4 üncü cuma günü saat 16 da İstatistik Genel Müdürlüğü binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. Zarfların bir saat evvel komisyon reisliğine verilmesi lâzımdır. Bu babdaki şartname komisyon kâtibliğinden istenebilir. (15875)

NATA ve NADYA

Markalı tabiî ipek çorablarımızı giyen sayın bayanlara

Merserize taban ipliğinin yokluğu yüzünden yukarıda yazılı markalı çorapların kalitelerini bozmamak ve kazanılan alâka ve itimadı ilerisi için muhafaza etmek maksadile sözü geçen ipliklerin teminine kadar bu çorapların imaline devam edemiyeceğimiz muhtemel taklidlerinden sakınılması için saygı ile arzolunur.

İsak Eliazarof ve İ. Şatar Şti. Çorap Fabrikası

Başbakanlık İstatistik Genel Müdürlüğü Eksiltme ve İhale Komisyonundan:

1 — Kapalı zarfla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan 33 forma tahmin olunan 15 inci cild İstatistik yıllığından 3000 nüsha bastırılacaktır. 16 sahifelik beher forması için 165 lira bedel tahmin olunmuştur. %7,5 hesabile muvakkat teminat vesikası verilmek lâzımdır.
2 — Eksiltme 1946 ocak ayının 4 üncü cuma günü saat 15 te İstatistik Genel Müdürlüğünde toplanacak olan komisyon huzurunda yapılacaktır. Zarfların bir saat evvel komisyon reisliğine verilmesi lâzımdır. Bu babdaki şartname komisyon kâtibliğinden istenebilir. (15874)

MÜTERCİM ARANIYOR

Bir ecnebi şirketin teknik bürosu için türkçe muhaberatı deruhde edebilecek türkçe ve fransızcayı mükemmelen bilen bir mütercim aranıyor. İngilizcesi ve teknik bilgisi olan tercih edilecektir. Alâkadarların yaş, tahsil, tecrübe teknik bilgi, lisan, referans ve istenilen ücret hakkında derhal Galata P. K. 1176 ya tahriren müracaatleri.

Ankara Tıb Fakültesi Dekanlığından:

1 — Fakültemiz dershanesi için 110 aded tek kolçaklı sandalya alınacaktır.
2 — Tahmin edilen fiat 4736 lira 60 kuruştur.
3 — Muvakkat teminat 355 lira 50 kuruştur.
4 — Taliblerin 20/12/945 perşembe günü saat 11 de Okullar Saymanlığında yapılacak eksiltmede hazır bulunmaları..
5 — Eksiltmeye gireceklerin 1 saat evvel muvakkat teminatlarını Okullar Saymanlığına yatırmış olmaları lâzımdır.
6 — Şartname ve fenni şartname Ankara Tıb Fakültesi Müdürlüğünden görülebilir. (16163)

BULMACA

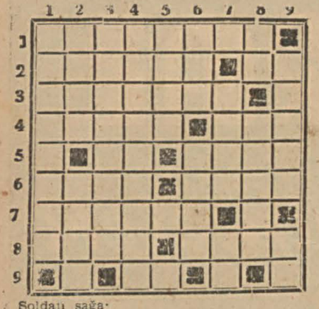

Soldan sağa:

1 — Hokkabaz. 2 — Usare istihsal etme, nota. 3 — Utanılacak bir durum teşkil etmiş. 4 — Bir yabancı kadının adı, onu aziya alanla başa çıkılmaz. 5 — Yere düşürülmek istenilenlere takılır. 6 — Yorulunca verilir, bir çeşid pudra. 7 — Terbiye edan (yeni terim), 8 — Bir çeşid iplik ve yumağı, bir yön. 9 — Bir edat.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Korumak veya görme uzvu ile işaret yapmak. 2 — İnsanı verdiği randevuya göndermez, eski Türk şeflerinden biri. 8 — İnsafsız ve merhametsiz davranma hareketi. 4 — Bireştirilmiş kâğıd destesi, böyle olan çok zaman zorla başına belâ getirir. 5 — Çeviriniz Kleptomanların yaptığı olur. 6 — Kederlinin ruhunu bürüyen, Avrupadaki yanardağlardan biri. 7 — emir, nota. 8 — Sahib, irad getiren binalar (eski dilde cemi), 9 — Her gün yapmaya mecbur olduğumuz hareketlerden, lokantaların sermayesi.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	A	Y	İ	P	L	A	M	A	K
2	L	E	R	■	A	D	İ	L	E
3	T	İ	K	S	İ	N	M	E	K
4	I	S	■	A	N	A	■	V	E
5	N	■	K	İ	■	N	E	■	M
6	O	K	U	M	A	■	İ	S	E
7	R	İ	M	E	L	■	M	A	L
8	D	R	A	■	M	İ	M	L	İ
9	U	■	R	■	A	Z	E	■	K

İstanbul Belediyesi ŞEHİR Tiyatrosu

DRAM KISMI

Bu akşam 20,30 da
CYRANO De BERGERAC
(Sirano Dö Berjerak)
Yazan: Edmond Rostand
Türkçesi: S. Esad Siyavuşgil
Telefon: 42157

KOMEDİ KISMI

ZARARSIZ YALAN
Yazanlar: Perdos-Millo, Kempner Hochstadt
Türkçesi: S. G.
Telefon: 40409
Pazar günleri 15.30 da matine
Cumartesi ve çarşamba günleri
14 te Çocuk Tiyatrosu

BORSA

İstanbul Borsasının 8/12/945 fiatları

		Kapanış
Londra	— 1 Sterlin	5,20
New-York	— 100 Dolar	132,—
Cenevre	— 100 İsviçre Fr.	30,3255
Madrid	— 100 Pezeta	12,84
Stockholm	— 100 İsveç Kr.	31,1325

İLÂN

Şimdiye kadar kullanmakta olduğum «Çorabcı» soy adımı «Simnad» adına çevirdiğimi, bundan böyle bu isimle anılacağımı bütün dost ve tanıdıklarıma bildiririm.

Tahran — Hacı Rıza Simnad
(Sabık Hacı Rıza Çorabcı)

Proje Müsabakası

Orman Genel Müdürlüğünden:

Ankarada bir Orman Genel Müdürlüğü binası yaptırılacaktır.

Bu bina için bir proje müsabakası açılmıştır.

Bu müsabakaya girebilmek için Türk vatandaşı yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis veya mimar olmak şarttır.

Bu müsabakaya girecek olanlar şartlaşma evrakını Orman Genel Müdürlüğünden bir dilekçe ile alacaklardır.

Projelerin en geç 31/1/1946 perşembe günü saat 12 ye kadar ayni makama teslim veya posta ile gönderilmesi lâzımdır. Postada olabilecek gecikmeler gözönünde tutulmıyacaktır.

Süre hiçbir suretle uzatılmıyacaktır.

20/12/1945 tarihine kadar gelen sorular toplanarak bu tarihten sonra bütün müsabakaya girenlere bildirilecektir.

Jüri marifetile yapılacak incelemede kazanacak projelerden birinciye 6000 ikinciye 4000, üçüncüye 3000 er lira mükâfat ve mansiyon olarak da iki projeye 500 er lira verilecektir.

(16165)

Satılık Apartıman

Kasımpaşa; Emincamii mahallesi Camcı sokağında kâin eski 18, yeni 20 numaralı apartımanın tamamı Beyoğlu Dördüncü Sulh Hukuk Yargıçlığı marifetile 10/12/1945 tarihinde birinci arttırması icra edilmek üzere satılacaktır. Muhammen kıymeti (35000) liradır. Fazla malûmat almak istiyenlerin mezkûr yargıçlığa 945/365 dosyasile müracaatleri ilân olunur

ÜROLOG - OPERATÖR
Dr. M. ALİ TEZSEZER
İdrar yolları ve tenasül hastalıkları mütehassısı. Cağaloğlu eczanesi yanında 30/3. S. 9-20 ye kadar

DOKTOR
Kemal Saraçoğlu
Şişli Etfal Hastanesi
DAHİLİYE MÜTEHASSISI
Ankara Cad. No. 15. Tel: 20189

Sahib ve Başyazarı
NADIR NADI
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HIKMET MUNIF ULGEN
Cumhuriyet Matbaası

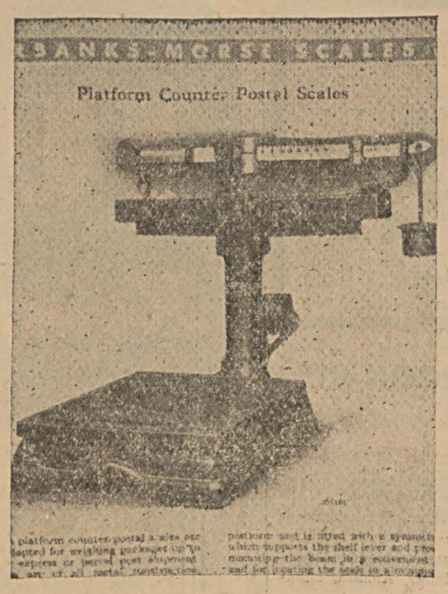

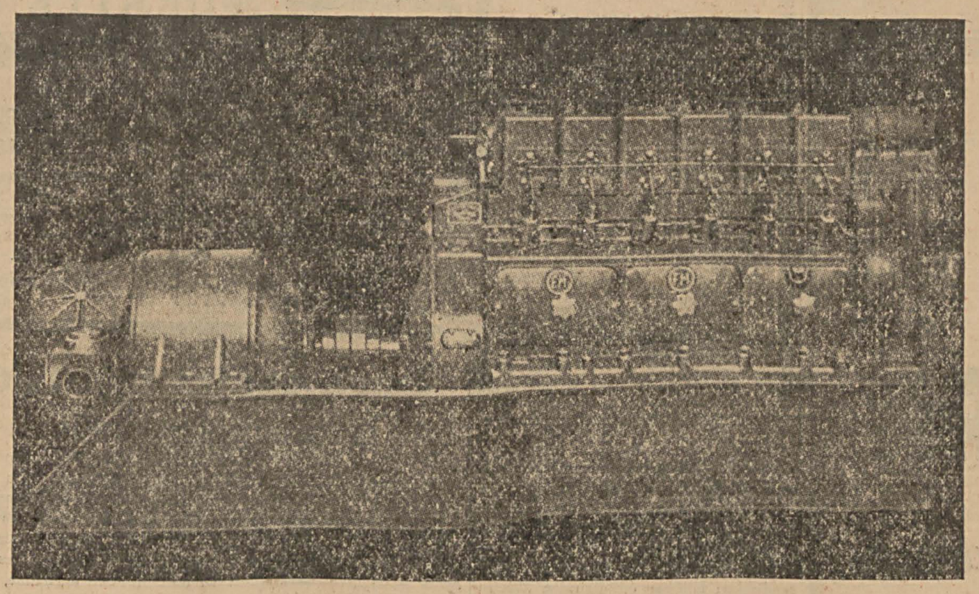

Beynelmilel şöhreti haiz ve Amerikada makinelerile iştihar etmiş **FAİRBANKS MORSE Co.** mamulâtından bir kaçı:

Sabit ve Deniz **DİZEL MOTÖRLERİ**

Doğrudan doğruya bağlı veya kayışlı **JENERATÖRLER**

Santrifüj, derin kuyu santrifüjlerile **TULUMBALAR**

TERAZİ ve BASKÜLLER

Her türlü izahat için: Türkiye acentası **TAMİŞ TÜRK TİCARET ve SANAYİ A. Ş.** Galata, Bankalar Cad. Adalet Han 4/9 a müracaat.

Askerî Fabrikalar Genel Direktörlüğü
Ticaret Şubesi Müdürlüğünden:

1 — 1,000,000 metre bez şerid toptan veya parti parti olmak üzere satın alınacaktır.
2 — İhalesi: 14/12/945 cuma günü saat 15 te Ticaret Şubesinde yapılacaktır.
3 — Şartnamesi parasız olarak her gün Ticaret Şubesinden alınabilir.
4 — İsteklilerin belli gün ve saatte %7,5 teminatlarile gelmeleri. (15882)

KRİSTAL'de

Mefharet Yıldırım ve *SÜZAN YAKAR*

Bu akşamdan itibaren büyük fedakârlıklarla Ankaradan temin edebildiğimiz Holivudun sarışın yıldızı **MUALLÂ MUKADDER**
NUBAR TEKYAY idaresinde muazzam
S A Z ve güzide bayan okuyucular.
Her Pazar İçkisiz Aile Matinesi
Ankaradan gelen bu sanatkârları muhakkak görünüz.

EMİNE ADALET

Pul Resmi Müsabakasına Girenlere
P. T. T. İşletme Genel Müdürlüğünden:

Toprak kanununun uygulanması hatırası olarak bastırılacak posta pulları için açılan resim müsabakasına iştirak edenler tarafından idaremize gönderilen resimler istenilen vasıfları haiz olmadıklarından bunların sahiblerine geri verilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu müsabakaya resim göndermiş olanların resimlerini P. T. T. Genel Müdürlüğü Emlâk ve Levazım Müdürlüğünden geri almaları rica olunur.

(15980)

SATIN ALINACAK

Yeni veya az kullanılmış 100 - 150 litrelik üzeri kapalı
MACUN KARIŞTIRMA MAKİNESİ
(Hamur Makinesi)
Aranıyor. «KARIŞTIRMA MAKİNESİ» rumuzile İst. 176 posta kutusu adresine mektubla müracaat olunması.

İNGİLİZ HAVA KUVVETLERİ

İngiliz bombardıman, avcı ve nakliye tayyareleri ile plânörlerden müteşekkil geniş filolardaki tayyarelerin büyük bir kısmında **Dunlop tarafından tertip ve imal edilmiş olan lâstikler, tekerlekler ve frenler vardı.** Yetmiş bir tip İngiliz tayyaresi, Standard teçhizat olarak, Dunlop lâstikleri ve tekerleklerile donatılmışlardı.

DUNLOP

TİCARET *MARKASI*

DUNLOP RUBBER CO. LTD.
BİRMİNGHAM, ENGLAND

NİÇİN Yeni Tokalon Pudrasını KULLANIYORUM

Prenses **ALLA TROUBETSKOY**
Esbabını anlatıyor:

- Onun bir çok cazip ve yeni renkleri vardır.
- O, bütün kullandığım pudralardan daha ince ve daha hafiftir.
- Ondaki hakiki çiçeklerin nefis kokusuna perestiş ediyorum.
- O, bütün gün sabit kalır. Çünkü terkibinde başka hiç bir pudrada bulunmayan Krema köpüğü vardır.
- Yağmurlu, rüzgârlı havaya rağmen Yeni Tokalon Pudrası tenimi daima terü taze muhafaza eder.
- Eminim ki, her ne bahasına olursa olsun bundan daha iyi bir pudra bulmak imkânı yoktur.

SCANDİNAVİAN NEAR EAST AGENCY
(SVENSKA ORİENT LİNİEN) GOTHENBURG
9 aralığa doğru limanımıza gelmesi beklenen
VİKİNGLAND Vapuru
11 aralıkta
Anvers ve Gotenburg'a hareket edecek ve bu limanlar için eşyayi ticariye kabul edecektir. Her türlü tafsilât için Galatada Tahir hanında 3 üncü kattaki acentalığa müracaat.
Telefon : 44993 - 2 - 1

Karasu Asliye Hukuk Yargıçlığından:

Karasu Hava Haberverme Komutanı gedikli başçavuş Şaban Şevket Yıldırım tarafından Eremitin Çayiçi Kapıcıbaşı mahallesinden Ismail kızı Fatmadan doğma ve jandarma Ziyadan olma gedikli çavuş Basri aleyhine açılan veraset davasının yapılmakta olan yargılamasında müddeaaleyhin gösterilen adreste bulunamadığı davetiyeye verilen meşruhattan anlaşılmış ve H. U. M. K. nun 141 inci maddesi mucibince ilânen tebligat ifasına karar verilerek yargılama 17/12/945 pazartesi saat 9 a bırakılmış olduğundan müddeaaleyhin o gün ve saatte mahkemede hazır bulunması veya bir vekili kanunî tarafından temsil olunması lüzumu ilân olunur. (16176)

UYUZ ve DERİ Hastalıklarını DERMOLİV geçirir.

MAKSİM'de

Türk musikisinin en kudretli elemanları ve en kıymetli sanatkârları her akşam halkın coşkun ve takdirkâr alkışlarına mazhar olmaktadır.

HAMİYET YÜCESES

MUSTAFA ÇAĞLAR

MENŞURE TUNAY

HAKKI Derman

CELÂL Tokses

TAHSİN Karakuş

ŞERİF İçli

PEK YAKINDA: Çok cazib yenilikler ve fevkalâde sürprizler...

Her PAZAR Saat 14 te Tekmil Programla İÇKİSİZ AİLE MATİNESİ

İngilizce dersleri

İngilizce lisanını esas kaidelerle iyi ve çabuk öğrenmek istiyenlere hususî dersler verilir. Müracaat: Bayan A. D. Olivo Apart. No. 1, Aliyon sokak, Ağacami - Beyoğlu.

MÜTEAHHİD ve YAPI SAHİBLERİNİN
NAZARI DİKKATİNE:
Üsküdarda imaline başladığımız mozayik toz ve pirinç ihtiyacınızı Balaban caddesinde Cemal Kavrem imalâthanesinden temin edebilirsiniz. Tel: 60584

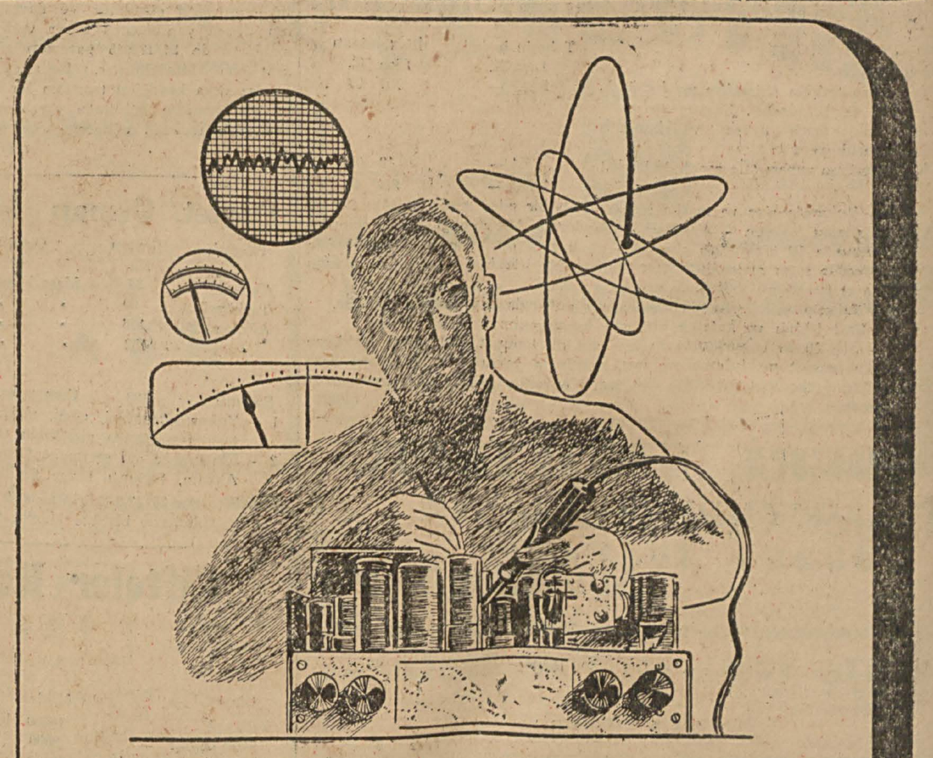

BU ADAM NE YAPIYOR?

Radyonuzu kontrol ediyor. Evet, General Electric fabrikalarının bu mühendisi, elektronik sahada yapılan bir keşif vasıtasile, bir gün sizin olacak olan cihazın mükemmeliyetini tecrübe ediyor. Bu radyoya kavuşup düğmesini çevirdiğiniz gün, kendi kendinize: „ Hakikaten, G - E radyosunu beklemeğe değermiş „ diyeceksiniz.

GENERAL ELECTRIC RADYOSU
RADYOLARIN GENERALIDIR
Türkiye Umum Vekili: KOÇ TİCARET T. A. Ş.